

Aprilie 2018
Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Protecția reputației

A se vedea, de asemenea, fișă tematică privind [„Dreptul la protejarea propriei imagini”](#).

„Exercitarea acestor libertăți [libertatea de exprimare, de opinie, de a primi și de a comunica informații], ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru [...] protecția reputației sau a drepturilor altora [...]” (art. 10 § 2 din [Convenția Europeană a drepturilor omului](#)).

„[...] [d]reptul la protejarea reputației este un drept care este protejat de art. 8 din Convenție, fiind un element care ține de viața privată [...] Totuși, pentru ca art. 8 să fie luat în considerare, atacul asupra reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să fie realizat într-o manieră care să prejudicieze beneficiul personal al dreptului la respectarea vieții private [...] De asemenea, Curtea a hotărât că nu poate fi invocat art. 8 pentru a se plânde de o atingere adusă reputației care este o consecință previzibilă a propriilor acțiuni, precum săvârșirea unei fapte de natură penală [...]

Atunci când examinează necesitatea unei ingerințe într-o societate democratică în vederea «protejării reputației sau a drepturilor altora», Curții i se poate solicita să verifice dacă autoritățile interne au păstrat un echilibru just între protejarea a două valori garantate de Convenție și care pot fi în conflict în anumite cauze: și anume, pe de o parte, libertatea de exprimare, astfel cum este protejată de art. 10, și, pe de altă parte, dreptul la respectarea vieții private, astfel cum este garantat de dispozițiile art. 8” (*Axel Springer AG împotriva Germaniei*, [hotărâre](#) (Marea Cameră) din 7 februarie 2012, pct. 83-84).

Protecția reputației ca o limită pentru libertatea de exprimare

Asociații, organizații neguvernamentale ș.a.

[Cicad împotriva Elvetiei](#)

7 iunie 2016

Această cauză privea o hotărâre din procesul civil împotriva asociației reclamante, CICAD (Coordonare Intercomunitară contra Antisemitismului și Defăimării), pentru că a descris afirmațiile unui profesor universitar drept antisemite pe pagina sa de internet.

Nu s-a contestat în această cauză că o condamnare a asociației reclamante a constituit o ingerință în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare la acesteia, astfel cum este prevăzut de lege, și în scopul protejării reputației sau a drepturilor altora. Observând, în special, că instanțele elvețiene au cântărit cu atenție interesele concurente aflate în joc în speță și că motivele pe care le-au invocat pentru a justifica ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamantei au fost relevante și suficiente, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție.

Medžlis Islamske Zajednice Brčko si alții împotriva Bosniei și Hertegovinei

27 iunie 2017 (Marea Cameră)

Această cauză privea latura civilă în cadrul unui proces penal soluționat cu condamnarea pentru calomnie a patru organizații în urma publicării unei scrisori pe care acestea o adresaseră celei mai înalte autorități din districtul lor pentru a se plânde de candidatura unei persoane pentru postul de director al stației de radio și televiziune multietnice a Districtului Brčko. Invocând dreptul la libertatea de exprimare, reclamantele s-au plâns de faptul că au fost obligate la plata unor despăgubiri care le-au fost impuse în cadrul textului unei acțiuni civile pentru calomnie.

Marea Cameră a hotărât, cu unsprezece voturi la șase, că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Marea Cameră a constatat, în special, că patru declarații din scrisoare conțineau afirmații care îl prezentau pe candidatul în cauză ca fiind o persoană lipsită de respect și disprețuitoare în opiniile și sentimentele sale față de musulmani și etnicii bosniaci. Acuzațiile erau de natură să pună în discuție capacitatea persoanei de a ocupa postul de director al radioului și rolul acesteia de redactor al programului de divertisment al unui post de radio public multiethnic. Cu toate acestea, reclamantele nu au făcut în fața instanțelor interne proba verității acestor declarații, despre care cunoșteau sau ar fi trebuit să cunoască faptul că erau false, în ciuda faptului că aveau obligația să verifice veridicitatea declarațiilor, chiar dacă le aduseseră la cunoștința autorităților prin intermediul corespondenței private. Prin urmare, Marea Cameră a hotărât că reclamantele nu dispuneau de o bază faptică suficientă pentru a-și susține alegațiile și că ingerința în libertatea de exprimare a acestora a fost susținută de motive relevante și suficiente și a fost proporțională cu obiectivul legitim urmărit (protecția reputației candidatului în cauză). Curtea a hotărât, de asemenea, că autoritățile interne au păstrat un echilibru just între libertatea de exprimare a reclamantelor și interesul candidatului la protecția reputației sale, acționând astfel în cadrul marjei lor de apreciere.

GRA Stiftung Gegen Rassismus und Antisemitismus împotriva Elveției

9 ianuarie 2018

Cauza avea ca obiect plângerea unei organizații neguvernamentale asupra faptului că dreptul său la libertatea de exprimare a fost încălcat deoarece instanțele interne au concluzionat că l-a calomniat pe un politician clasificându-i afirmațiile, făcute la un discurs ținut în perioada campaniei pentru referendumul din 2009 pentru interzicerea construcției de minarete, ca fiind „rasism verbal”.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, reținând că, per ansamblu, examinând circumstanțele prezentate în speță, instanțele elvețiene nu au acordat atenția cuvenită principiilor și criteriilor stabilite în jurisprudența Curții pentru echilibrarea dreptului la respectarea vieții private și dreptul la libertatea de exprimare, depășind, prin urmare, marja de manevră („marja de apreciere”). Curtea a reținut, în special, că în contextul la momentul referendumului - inclusiv alte critici la adresa chiar a referendumului formulate de organisme pentru drepturile omului - folosirea de către organizație a sintagmei „rasism verbal” nu era făcută o bază faptică. Sancțiunea impusă reclamantei ar fi putut avea un efect descurajator asupra libertății acesteia de exprimare.

Cereri pendinte

Orlov si Human Rights Centre Memorial împotriva Rusiei (cererea nr. 48557/10)

Cerere comunicată guvernului rus la 7 ianuarie 2016

Investigative Journalists NGO împotriva Armeniei (nr. 64023/11)

Cerere comunicată guvernului rus la 19 octombrie 2016

Autori și editori de cărți

Lindon, Otchakovsky-Laurens si July împotriva Frantei

22 octombrie 2007 (Marea Cameră)

Această cauză privea condamnarea penală a autorului și a editorului unui roman, primii doi reclamanți, pentru calomnierea unui partid politic de extremă dreapta și a președintelui partidului, precum și condamnarea pentru calomnie a celui de-al treilea reclamant, directorul unui cotidian național important, care a publicat o petiție ce reproducea pasajele ofensatoare ale romanului și protesta față de condamnarea autorului și a editorului. Cartea a ridicat în mod deschis problema responsabilității partidului și a președintelui acestuia în dezvoltarea rasismului în Franța și a dificultății de a lupta împotriva acestui flagel. Reclamanții au susținut că condamnarea lor a constituit o încălcare a libertății lor de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție în ceea ce privește condamnarea celui de-al doilea și a celui de-al treilea reclamant. A observat, în special, că sancțiunile impuse autorului și editorului nu priveau teza dezvoltată în opera contestată, ci trei pasaje specifice din roman. Condamnările s-au bazat așadar pe motive suficiente și relevante, iar sancțiunile nu au fost disproporționate. În privința celui de-al treilea reclamant, acesta a depășit limitele admisibile ale „provocării” prin reproducerea pasajelor ofensatoare într-un cotidian național citit pe scară largă, luând totodată în considerare necesitatea de a proteja reputația unei persoane și drepturile altora. Amenda care i-a fost impusă și despăgubirile pe care a trebuit să le plătească au fost moderate.

Ileana Constantinescu împotriva României

11 decembrie 2012

Această cauză privea condamnarea reclamantei pentru calomnie, în urma publicării unei cărți despre viața tatălui său (cunoscut economist român), în care punea sub semnul întrebării anumite fapte care aduseseră atingere intereselor tatălui său și celor ale „Casei economiștilor”, precum și pe cele ale unuia dintre foștii colegi ai tatălui său, care devenise vicepreședinte al Asociației Generale a Economiștilor din România.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că motivele invocate de instanțele din România nu puteau fi considerate relevante și suficiente pentru a justifica ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamantei, care a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației altora. Curtea a observat, în special, că cel puțin o parte dintre afirmațiile în litigiu fuseseră formulate în contextul unei dezbateri de interes general pentru comunitatea economiștilor din România. În plus, afirmațiile nu se refereau la aspecte legate de viața privată a persoanei în cauză, ci la comportamentul legat de activitățile sale profesionale și implicarea într-o asociație. În sfârșit, deși reclamanta nu a putut proba în fața instanțelor interne că afirmațiile sale aveau o bază faptică suficientă, comportamentul său analizat în ansamblu a arătat că a acționat cu bună-credință, aceasta fiind convinsă că exista o problemă de etică profesională.

Ojala si Etukeno Oy împotriva Finlandei și Ruusunen împotriva Finlandei

14 ianuarie 2014

În aceste cauze, editorul și autoarea unei autobiografii despre relația dintre autoare și fostul prim-ministru finlandez fuseseră condamnați de instanțele penale. Reclamanții au susținut că aceste condamnări le-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că instanțele finlandeze au păstrat un echilibru just între interesele concurente aflate în joc. Curtea a notat, în special, că prim-ministrul era în mod cert o personalitate publică și că acea carte conținea elemente de interes public, dar că numai pasajele referitoare la viața intimă au fost luate în considerare în evaluarea prejudiciului cauzat reputației acestuia.

Almeida Leitão Bento Fernandes împotriva Portugaliei

12 martie 2015

Această cauză privea condamnarea penală a reclamantei pentru descrierea făcută unora dintre membrii familiei soțului, în urma publicării unui roman care relatează drame familiale în contextul diasporei portugheze din Statele Unite și al războiului colonial. Reclamanta s-a plâns de faptul că condamnarea sa pentru descrierea familiei soțului său și atingerea adusă onoarei sale i-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința în exercitarea de către reclamantă a dreptului la libertatea de exprimare al acesteia nu a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației și a drepturilor altora. Curtea a fost de acord cu instanțele portugheze că reclamanta și-a depășit limitele libertății de creativitate artistică încălcând drepturile familiei soțului la respectarea vieții private, având în vedere anumite evenimente narate și judecățile de valoare făcute. A considerat, în special, că spațiul de manevră (marja de apreciere) care s-a acordat autorităților în evaluarea necesității pedepsei aplicate reclamantei a fost unul larg, pentru că persoanele în cauză nu erau personalități publice.

Medici și lucrători din domeniul sănătății

Frankowicz împotriva Poloniei

16 decembrie 2008

Reclamantul era ginecolog și președintele Asociației pentru Protecția Drepturilor Pacienților în Polonia. Acesta s-a plâns de acțiunea disciplinară inițiată împotriva sa pentru raportul pe care l-a redactat privind tratarea unui pacient, în care acesta critica un alt medic, text în urma căruia a fost sancționat de Curtea medicală și a primit o mustrare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului la libertatea de exprimare nu a fost proporțională în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației altora. A observat, în special, că, în cazul reclamantului, autoritățile poloneze au concluzionat, fără să fi încercat să se verifice veridicitatea constatărilor din avizul medical, că reclamantul a discreditat un alt medic. Această decizie a fost pronunțată în temeiul interdicției absolute în Polonia cu privire la orice critică între medici. Curtea a considerat că această interdicție absolută era de natură să-i descurajeze pe medici să le ofere pacienților o opinie obiectivă despre sănătatea lor și orice tratament primit, fapt care ar putea compromite însuși scopul profesiei medicale, și anume protecția sănătății și a vieții pacienților.

Heinisch împotriva Germaniei

21 iulie 2011

Această cauză privea concedierea unei asistente dintr-o secție de geriatrie după ce aceasta a formulat o plângere penală împotriva angajatorului ei, prin care susținea că existau deficiențe în serviciile de îngrijire oferite. Reclamanta s-a plâns de faptul că disponibilizarea sa și refuzul instanțelor de a dispune reîncadrarea sa pe post i-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că a fost disproporționată concedierea reclamantei fără preaviz și că instanțele interne nu au păstrat un echilibru just între necesitatea de a proteja reputația angajatorului și necesitatea de a proteja dreptul la libertatea de exprimare al reclamantei. Curtea a observat, în special, că, având în vedere deosebita vulnerabilitate a pacienților în vârstă și necesitatea de a preveni abuzurile, informațiile dezvăluite erau incontestabil de interes public. În plus, interesul publicului de a fi informat cu privire la carențele serviciilor de îngrijire instituționalizată a persoanelor în vârstă oferite de o societate deținută de stat era atât de important încât prima în fața interesului de a proteja reputația și interesele comerciale ale societății.

Ärztchamber Für Wien și Dorner împotriva Austriei

16 februarie 2016

Reclamanții din această cauză, respectiv Camera Medicilor din Viena și președintele acesteia la data producerii evenimentelor, s-au plâns de deciziile instanțelor austriece de a le interzice să facă anumite declarații negative cu privire la o companie privată care intenționa să ofere servicii de radiologie. Aceste decizii au fost rezultatul unei plângeri înaintate de societate cu privire la o scrisoare publicată de al doilea reclamant pe site-ul Camerei, care afirma, în special, că ar fi o societate sau un fond de tip „lăcustă”.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție în privința celui de-al doilea reclamant, constatând că ingerința în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare al acestuia a fost necesară într-o societate democratică pentru a proteja reputația și drepturile societății respective. În continuare, Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (incompatibilă *ratione personae*) în privința primului reclamant.

Angajați

Marunić împotriva Croatiei

28 martie 2017

Reclamanta, director la o societate municipală de furnizare servicii de interes public, a fost concediată în mod sumar în urma unor declarații publice prin care s-a apărât, declarații făcute la o săptămână după ce președintele companiei i-a criticat activitatea într-un articol de presă. Decizia de concediere a fost motivată de faptul că declarațiile acesteia către presă prejudiciază reputația societății. Reclamanta s-a plâns că declarațiile sale către presă au fost făcute doar cu scopul de a respinge falsele acuzații ce i s-au adus, iar concedierea sa i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința în libertatea de exprimare a reclamantei sub forma concedierii în mod sumar nu era necesară într-o societate democratică pentru protejarea reputației și drepturile societății. Curtea a reținut, în special, că deși obligația de loialitate, rezervă și discreție previne în mod normal angajații să critice public activitatea angajatorilor, în speța prezentă elementul esențial îl constituie ieșirea în presă a celui alt membru din conducerea societății și criticarea în mod public a activității reclamantei. În aceste condiții, ea nu putea rămâne tăcută și să nu-și apere reputația în același mod. Ar însemna o extindere a obligației de loialitate să ceri altceva.

Istorici

Karsai împotriva Ungariei

1 ianuarie 2009

În 2004, a existat o dezbatere publică în Ungaria cu privire la faptul dacă ar trebui ridicată o statuie care să-l comemoreze pe fostul prim-ministru Pál Teleki, care colaborase cu Germania nazistă și fusese implicat în adoptarea de legislație antisemită. Reclamantul, care era istoric și profesor universitar maghiar, a publicat un articol în care critica presa de dreapta și, în special, un jurnalist care făcea apologia rolului lui Pál Teleki și făcea declarații antisemite. Acesta s-a plâns, în special, că a fost obligat să publice o rectificare pe propria cheltuială și să suporte cheltuieli de judecată considerabile.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că instanțele maghiare nu au stabilit în mod convingător existența unei nevoi sociale presante de a pune drepturile personalității unui participant la o dezbatere publică în raport cu dreptul la libertatea de exprimare al reclamantului. A observat, în special, că articolul reclamantului fusese publicat în cursul unei dezbateri publice de foarte mare interes public. În plus, jurnalistul respectiv se expusese voluntar criticii publicului publicând articole în presa zilnică pentru publicul larg, în cadrul acestei dezbateri. În sfârșit, sancțiunea aplicată reclamantului, și anume obligația de a face o rectificare într-o chestiune care i-a afectat credibilitatea profesională ca istoric, putea avea un efect disuasiv.

Braun împotriva Poloniei

4 noiembrie 2014

Această cauză privea plângerea unui regizor de film și istoric de a fi fost obligat să plătească o amendă și să ceară scuze publice pentru că a adus atingere reputației unui binecunoscut profesor despre care a afirmat, în cadrul unei dezbateri radio, că a fost informator al poliției secrete politice în perioada comunistă. Reclamanta s-a plâns că deciziile instanțelor poloneze i-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare, susținând, în special, că fusese mulți ani jurnalist activ și că dezbaterea radio respectivă la care a participat privea un aspect important legat de o personalitate publică.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A luat notă, în special, de faptul că reclamantul i-a adus grave acuzații profesorului, care constituiau un atac la adresa reputației acestuia. Totuși, atunci când au fost confruntate cu sarcina de a realiza un echilibru între dreptul reclamantului la libertatea de exprimare și dreptul profesorului la respectarea reputației sale, instanțele poloneze au făcut o distincție între normele aplicabile jurnaliștilor și cele aplicabile altor participanți la dezbaterea publică. Potrivit jurisprudenței Curții Supreme poloneze, norma de diligență și de bună-credință se aplica doar jurnaliștilor, în timp ce celorlalte persoane, în mod similar reclamantului, li se cerea să probeze veridicitatea alegațiilor. Întrucât nu a putut proba veridicitatea afirmației, instanța a concluzionat că acesta i-a încălcat drepturile personale ale profesorului. Curtea nu a putut însă accepta abordarea instanțelor poloneze, care i-au cerut reclamantului să probeze veridicitatea alegațiilor sale și astfel să respecte o normă mai ridicată decât cea impusă jurnaliștilor.

Pinto Pinheiro Marques împotriva Portugaliei

22 ianuarie 2015

Acest caz privea condamnarea reclamantului, istoric și președinte al unei asociații culturale, pentru că a adus atingere reputației unui consiliu local cu care semnase un acord privind publicarea lucrărilor unui poet din regiune. Un prim volum a fost publicat în 2003. În 2005, consiliul a publicat o altă carte despre operele poetului. Reclamantul, care a considerat că respectivul consiliu a acționat cu rea-credință editând cartea din proprie inițiativă, a publicat un articol într-un ziar regional pentru care a fost ulterior condamnat pentru insultarea unei entități juridice aflate în exercitarea autorității publice. Recursul său împotriva deciziei a fost respins. În fața Curții, reclamantul s-a plâns de faptul că a fost condamnat pentru calomnie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că, deși erau relevante, motivele invocate de guvernul portughez nu erau suficiente pentru a stabili că ingerința în litigiu era necesară într-o societate democratică și că nu exista un raport rezonabil de proporționalitate între restricționarea dreptului la libertatea de exprimare al reclamantului drept efect al condamnării sale și scopul legitim urmărit, și anume protecția credibilității și onoarei consiliului municipal și încrederea cetățenilor în acea instituție. Curtea a constatat, în special, că observațiile reclamantului nu au depășit limitele unei critici admisibile în sensul art. 10 din Convenție. Limitele unei critici admisibile erau mai mari în ceea ce privește o instituție publică decât cele impuse unei persoane particulare, sau chiar unui politician, mai ales în condițiile în care instituția avea autoritate executivă, precum în speță. Într-un sistem democratic, acțiunile sau omisiunile acesteia trebuie să facă obiectul unui control atent nu doar din partea autorităților legislative și judiciare, ci și din partea presei și opiniei publice.

Jurnaliști și edituri

Radio France și alții împotriva Franței

30 martie 2004

Această cauză privea condamnarea unor jurnaliști radio în urma difuzării la radio timp de 24 de ore a unei serii de buletine de știri care atribuiă unui fost subprefect un rol activ personal în deportarea a mii de evrei în 1942. Reclamantii s-au plâns, în special, de o

încălcarea a dreptului lor de a comunica informații drept urmare a sancțiunilor și măsurilor impuse împotriva lor de instanțele franceze.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că măsurile luate împotriva reclamanților nu au fost disproporționate în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației sau a drepturilor altora, și puteau așadar să fie considerate ca fiind necesare într-o societate democratică. În ceea ce privește, în special, buletinele de știri în litigiu, acestea citau un articol detaliat și bine documentat și un interviu publicat într-o revistă săptămânală respectată. Cu toate acestea, în buletinele de știri se susținea că fostul subprefect a recunoscut că „a organizat plecarea unui convoi de deportați către Drancy”. Potrivit Curții, această afirmație nu reflecta în mod corect articolul sau interviul publicat. În plus, cu toate că ulterior buletinele de știri au fost ușor modificate și menționau că persoana în cauză a negat alegerile, buletinul de știri inițial a fost totuși difuzat de mai multe ori.

Chauvy si alții împotriva Frantei

29 iunie 2004

Reclamanții din această cauză erau un jurnalist și scriitor, o editură și președintele respectivei edituri. În 1997, editura a publicat cartea primului reclamant intitulată *Aubrac-Lyons 1943*, care relatează arestarea de către Klaus Barbie a principalilor lideri ai Rezistenței din Caluire, între care Jean Moulin și Raymond Aubrac. În urma unei plângeri formulate de Raymond și Lucie Aubrac, reclamanții au fost condamnați pentru calomnie și obligați, printre altele, la plata unei amenzi și a unor despăgubiri. Reclamanții au susținut că această condamnare le-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamanților nu a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția împotriva prejudiciilor aduse reputației familiei Aubrac. Observând, în special, că a căuta adevărul istoric este parte integrantă a libertății de exprimare, Curtea a considerat că nu era sarcina sa să soluționeze problema istorică de fond, care se înscria în cadrul unei dezbateri în desfășurare între istorici și chiar opinia publică cu privire la evenimente și interpretarea acestora. Cu toate acestea, pentru a stabili dacă măsura în cauză fusese necesară într-o societate democratică, Curtea a trebuit să pună în balanță interesul publicului de a cunoaște circumstanțele arestării lui Jean Moulin și cerința de a proteja reputația domnului și a doamnei Aubrac, care fuseseră ei înșiși personalități importante ale Rezistenței.

Cumpănă si Mazăre împotriva României

17 decembrie 2004 (Marea Cameră)

Reclamanții, un ziarist și editorul unui ziar local, au scris un articol despre modul în care consiliul municipal local gestiona finanțele, acuzând un funcționar al consiliului și pe viceprimarul orașului de săvârșirea mai multor infracțiuni și prezentându-i sub forma unei caricaturi în care aceștia se bucurau pentru fărâdelegile comise. Funcționarul în cauză a formulat o plângere penală pentru insultă și calomnie. Reclamanții s-au plâns că libertatea lor de exprimare a fost încălcată drept urmare a condamnării lor, în urma publicării articolului.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție constatând că, deși ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamanților ar fi putut să fie justificată de preocuparea de a restabili echilibrul între diferite interese concurente aflate în joc (dreptul de a comunica idei și fapte și protejarea reputației reprezentanților autorităților publice), sancțiunea penală și interdicțiile aferente impuse acestora au fost în mod vădit disproporționate în ceea ce privește natura și severitatea lor în raport cu scopul legitim urmărit. În această cauză, Curtea a subliniat, în special, că, deși presa are obligația de a informa publicul despre presupuse detournări de fonduri de către reprezentanții aleși și funcționarii publici locali, fapta de a acuza direct anumite persoane menționând numele și funcțiile acestora dă naștere obligației de a oferi o bază factuală suficientă. În plus, atunci când își exercită libertatea de exprimare, jurnaliștilor li se cere să acționeze cu bună-credință pentru a oferi informații exacte și credibile

respectând etica jurnalismului. Nu s-a întâmplat astfel în această situație. Cu toate acestea, atunci când reglementează exercitarea libertății de exprimare astfel încât să asigure o protecție adecvată prin lege reputației persoanelor fizice, statele ar trebui să evite luarea de măsuri care ar putea descuraja media să-și îndeplinească rolul de a avertiza publicul despre o posibilă sau suspectată utilizare necorespunzătoare a puterii publice. În plus, jurnaliștii de investigație ar putea fi inhibați să mai relateze aspecte de interes public dacă există riscul, drept una dintre sancțiunile standard impuse pentru atacurile nejustificate asupra reputației unor persoane particulare, să fie condamnați la închisoare sau să primească interdicția de a-și exercita profesia.

Katamadze împotriva Georgiei

14 februarie 2006 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea condamnarea reclamantei, o jurnalistă, în urma publicării unui editorial în care îi critica pe fondatorul, editorul și trei jurnaliști de la un alt ziar local. Aceștia s-au plâns că reclamanta a răspândit zvonuri prin intermediul presei și că expresiile folosite în cuprinsul articolului în litigiu au adus atingere demnității și reputației lor.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată. Întrucât reclamantii au dovedit în mod obiectiv că afirmațiile în litigiu puteau constitui o ingerință în drepturile lor, faptul că legislația națională impunea ca reclamanta să probeze veridicitatea declarațiilor sale nu pare în special, în sine, să contravină art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție. Cu toate acestea, reclamanta nu a putut să demonstreze că nu a fost un atac personal gratuit, cu comentarii vătămătoare inutile. Hotărârea pronunțată împotriva sa a fost, prin urmare, o măsură necesară într-o societate democratică pentru protecția reputației și a drepturilor celorlalți. În plus, având în vedere insultele publice la adresa respectivelor persoane, fără nicio justificare valabilă, sancțiunea impusă nu pare excesiv de dură.

Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei

9 noiembrie 2006

Reclamantii erau o editură și editorul acesteia. Cauza privea retragerea de la vânzare și interdicția privind vânzarea și distribuirea de reviste *Ciné Télé Revue*, care publicase note întocmite de un judecător de instrucție pentru o audiere în fața comisiei parlamentare de anchetă în cauza Dutroux¹. Reclamantii au susținut că condamnarea lor le-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că articolul în cauză și circularea sa în presă nu putea fi considerat ca având o contribuție la vreo dezbatere de interes general pentru societate și că motivele invocate de instanțele belgiene pentru a justifica condamnarea reclamantilor au fost relevante și suficiente. Ingerința în litigiu a fost așadar proporțională cu scopul urmărit, și anume protecția reputației sau a drepturilor altora, și era necesară într-o societate democratică. În respectiva cauză, Curtea a observat, în special, că, deși exista un drept al publicului de a fi informat – un drept esențial într-o societate democratică care, în anumite circumstanțe, ar putea chiar privi aspecte legate de viața privată a personalităților – publicațiile care au ca singur scop să satisfacă curiozitatea anumitor cititori despre detaliile vieții private ale unei persoane, indiferent cât de celebră ar fi acea persoană, nu pot fi considerate ca având o contribuție la o dezbatere de interes general pentru societate.

Tønsbergs Blad AS și Haukom împotriva Norvegiei

1 martie 2007

Această cauză privea deciziile pronunțate împotriva reclamantilor – editorul și redactorul-șef al unui ziar – de a plăti despăgubiri și cheltuielile de judecată ca urmare a apariției

¹ „Cauza Dutroux” a dus la trimiterea în judecată a unui număr de persoane suspecte de pedofilie în Belgia, în anii '90. În 2004, principalul inculpat, Marc Dutroux, a fost condamnat la închisoare pe viață pentru că a răpit, a ținut ostatic, a violat și a ucis mai multe fete.

unui articol în ziar care îl identifica pe un important om de afaceri ca apărând pe o listă cu proprietari de imobile suspectați că ar încălca reglementările locale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că motivele invocate de autoritățile norvegiene, deși relevante, nu au fost suficiente pentru a demonstra că ingerința reclamată era necesară într-o societate democratică. Nu a existat un raport rezonabil de proporționalitate între restricțiile aduse dreptului la libertatea de exprimare al reclamantilor și scopul legitim urmărit, și anume protecția drepturilor și reputației omului de afaceri. În această privință, Curtea a observat, în special, că articolul nu avea drept scop să prejudicieze reputația omului de afaceri, ci să ilustreze o problemă despre care publicul avea interesul de a fi informat. În plus, articolul nu se referea exclusiv la viața privată a acestuia, întrucât privea eventuala nerespectare de către o persoană publică a unor acte cu putere de lege al căror scop era acela de a proteja interese publice majore, chiar și în sfera privată.

Colaço Mestre si SIC - Sociedade Independente de Comunicação S.A. împotriva Portugaliei

26 aprilie 2007

Această cauză privea condamnarea pentru calomnie a reclamantilor – un jurnalist și societatea al cărei angajat era și de care aparținea canalul național de televiziune SIC – ca urmare a afirmațiilor făcute de jurnalist în cursul unui interviu cu secretarul general al UEFA la acea vreme, difuzat de SIC în cadrul unei emisiuni televizate. Interviul se axa pe afirmațiile privind mita dată unor arbitri în Portugalia și acțiunile președintelui Ligii Profesioniste de Fotbal din Portugalia la acel moment și președinte al clubului de fotbal FC Porto.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Ținând seama, în special, de toate aspectele cauzei, a constatat, în special, că în cauză a fost păstrat un echilibru just între necesitatea de a proteja drepturile la libertatea de exprimare ale reclamantilor și cea de a proteja drepturile și reputația părții vătămate. A constatat, printre altele, că acesta din urmă era binecunoscut publicului larg și juca un rol major în viața publică portugheză. În plus, interviul nu se referea la viața privată a acestuia, ci doar la activitățile sale publice în calitate de președinte al unui club de fotbal important și de președinte al Ligii. În sfârșit, Curtea a constatat că sancționarea unui jurnalist prin condamnarea acestuia la plata unei amenzi, precum și obligarea sa și a canalului de televiziune angajator la plata de despăgubiri, puteau afecta semnificativ contribuția presei la discutarea de chestiuni de interes public, iar o asemenea situație nu putea fi acceptată decât dacă existau motive extrem de puternice pentru a proceda astfel. În aceste condiții, chiar dacă motivele invocate de instanțele portugheze pentru a justifica condamnarea reclamantilor puteau fi considerate relevante, acestea nu erau, însă, suficiente și, prin urmare, nu răspundeau unei necesități sociale imperative.

Lindon, Otchakovsky-Laurens si July împotriva Franței

22 octombrie 2007 (Marea Cameră)

A se vedea supra, la „Autori și editori de cărți”

Mihaiu împotriva României

4 noiembrie 2008

Reclamantul, jurnalist, a fost condamnat la plata unei amenzi penale pentru calomnie și a fost obligat să plătească despăgubiri pentru că a publicat un articol în care susținea că un alt jurnalist a acceptat un ceas de lux din partea unui grup industrial în timpul unei conferințe de presă organizate de acel grup, care – potrivit articolului în cauză – a dus la insolvența uneia dintre cele mai mari întreprinderi din România. Reclamantul a susținut, în special, că această condamnare pentru calomnie s-a făcut prin încălcarea dreptului său la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că condamnarea reclamantului nu a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației altora, și că ingerința în litigiu putea așadar să fie considerată necesară într-o societate democratică. Curtea a considerat, în special,

că aducând acuzații directe unei anumite persoane, precizându-i numele și profesia, reclamantul avea obligația să ofere o bază faptică suficientă în procedura inițiată împotriva sa. Cu toate acestea, în speță, Curtea nu a fost convinsă de pretinsa bună-credință a reclamantului. Dimpotrivă, a considerat că atunci când a repetat declarații atribuite unor părți terțe, reclamantul ar fi trebuit să dea dovadă de rigoare maximă și o prudență deosebită înainte de publicarea articolului. Prin urmare, în absența bunei-credințe și a unei baze factice, și deși articolul în cauză fusese publicat în contextul unei dezbateri mai largi și de mare actualitate în România, și anume independența presei, Curtea nu a văzut în comentariile reclamantului expresia unei doze de exagerare sau de provocare care să fie permisă de libertatea jurnalistică.

Standard Verlags GmbH împotriva Austriei (nr. 2)

4 iunie 2009

Această cauză privea condamnarea pentru calomnie a editurii reclamante în urma publicării unui articol, într-un ziar deținut de reclamantă, care comenta zvonul că soția președintelui austriac intenționează să divorțeze și că avea relații apropiate cu doi bărbați, un politician austriac și un ambasador străin.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție în această cauză. Având în vedere că și persoanele publice pot avea speranța legitimă de a fi protejate împotriva propagării de zvonuri referitoare la aspecte intime ale vieții lor private, Curtea a constatat că ingerința în cauză fusese necesară într-o societate democratică pentru protecția reputației și a drepturilor altora. În plus, măsurile instituite asupra societății reclamante nu fuseseră disproporționate.

Kuliś si Różycki împotriva Poloniei

6 octombrie 2009

Primul reclamant din această cauză deținea o editură care publica o revistă săptămânală și un supliment pentru copii. Al doilea reclamant era redactorul-șef al revistei. Cazul privea publicarea în supliment a unui articol ce conținea benzi desenate umoristice care făceau aluzie la o campanie publicitară pentru chipsuri comercializate de un producător de alimente și care erau destinate copiilor. Reclamanții s-au plâns că sancțiunea impusă pentru publicarea benzilor desenate nu a fost justificată.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că motivele invocate de instanțele poloneze nu puteau fi considerate relevante și suficiente pentru a justifica ingerința, care a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației sau drepturilor altora. A observat, în special, că scopul principal al reclamanților nu fusese de a denigra calitatea chipsurilor, ci de a sensibiliza cu privire la tipul sloganurilor folosite de producător și caracterul inacceptabil al unor astfel de tactici pentru a genera vânzări. În plus, în îndeplinirea obligației sale de a comunica informații și idei privind aspecte de interes public, presa era îndreptățită să recurgă la o anumită doză de exagerare sau chiar provocare. Chiar dacă formularea utilizată de reclamanți a fost exagerată, aceasta s-a întâmplat doar ca reacție la o campanie publicitară care demonstrase lipsă de sensibilitate și înțelegere pentru vârsta și vulnerabilitatea copiilor. Stilul de exprimare al reclamanților a fost așadar motivat de tipul de sloganuri la care au reacționat și, în acest context, nu au depășit limitele permise pentru o presă liberă.

Ruokanen si alții împotriva Finlandei

6 aprilie 2010

Reclamanții erau un redactor-șef și jurnalist și o editură. Ei s-au plâns de condamnarea pentru calomnie în urma publicării unui articol care afirma că o studentă fusese violată în septembrie 2000 de membrii unei echipe de baseball în timpul unei petreceri prin care se celebra victoria echipei în campionatul finlandez. Reclamanții au fost obligați la plata a peste 80 000 de euro cu titlu de despăgubiri pentru fiecare membru al echipei de baseball.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că instanțele interne au păstrat un echilibru just între interesele concurente

implicate, și anume între dreptul la libertatea de exprimare al reclamantilor și dreptul la reputație al presupușilor autori ai unei infracțiuni. A observat, în special, că cerințe imperative altele decât aspectele de interes public ar fi trebuit să fie cântărite înainte ca un incident să fie prezentat publicului de către media ca fiind un fapt. Dreptul la prezumția de nevinovăție și reputație al părților terțe era la fel de important, mai ales dacă era vorba despre acuzații grave de infracțiuni privitoare la viața sexuală.

Brunet Lecomte si Lyon Mag' împotriva Franței

6 mai 2010

Reclamantii erau o editură și editorul unei reviste de știri. Ei s-au plâns de condamnarea pentru calomnie în urma publicării, într-un articol despre rețelele islamiste din Lyon, a unor alegații care insinuuau că un profesor musulman a participat la activități teroriste.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că o astfel de sancțiune a fost disproporționată și că ingerința în exercitarea de către reclamantii a dreptului lor la libertatea de exprimare nu fusese așadar necesară într-o societate democratică. Curtea a observat, în special, că afirmațiile ofensatoare nu erau lipsite de temei faptic și că, ținând seama de numărul și seriozitatea surselor consultate, ancheta desfășurată, precum și de moderația și prudența dovedite în cadrul articolului, reclamantii acționaseră cu bună-credință. În plus, articolele ofensatoare, publicate la scurt timp după atacurile din 11 septembrie 2001, au contribuit la o dezbatere politică de interes imediat, resituând-o în contextul local. Prin urmare, interesul reclamantilor de a comunica și interesul public de a primi informații despre un subiect de interes general și repercusiunile sale pentru întreaga zonă lioneză prevalau față de dreptul profesorului în cauză la protecția reputației sale.

Uj împotriva Ungariei

19 iulie 2011

Jurnalist, reclamantul s-a plâns de condamnarea sa pentru calomnie pentru că a criticat dur, într-un cotidian național, calitatea unui renumit soi de vin din Ungaria, produs de o întreprindere deținută de stat. Instanțele maghiare au constatat că, deși reclamantul avea dreptul să-și exprime opinia cu privire la vin, caracterizarea acestuia drept „porcărie” reprezenta o insultă nejustificată și încălca dreptul la bună reputație al producătorului vinului.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că necesitatea ingerinței în dreptul la libertatea de exprimare al reclamantului nu a fost motivată în mod convingător. A observat, în special, că există o diferență între a aduce atingere reputației unei persoane în ceea ce privește statutul său social, cu repercusiunile pe care le-ar putea avea asupra demnității sale, și reputația comercială a unei companii, care nu are o dimensiune morală. În plus, articolul a exprimat o judecată de valoare sau o opinie al cărei scop principal era mai degrabă de a sensibiliza populația cu privire la dezavantajele deținerii societății de către stat decât cel de a denigra calitatea produselor societății. În sfârșit, ridicând, în modul în care a făcut-o, problema politicilor guvernamentale privind protecția valorilor naționale și rolul întreprinderilor private și al investițiilor străine, articolul privea o chestiune de interes public despre care presa avea obligația de a comunica informații și idei, fie și exagerate sau provocatoare. Având în vedere că instanțele interne nu au avut în vedere aceste considerații, Ungaria nu a putut demonstra că restricția a fost proporțională.

Axel Springer AG împotriva Germaniei

7 februarie 2012 (Marea Cameră)

Compania reclamantă este editoarea unui cotidian național de mare circulație care, în septembrie 2004, a publicat un articol de primă pagină despre starul unui serial de televiziune popular, care fusese arestat în timpul Festivalului berii din München pentru posesie de cocaină. Articolul era completat de un articol mai detaliat la o altă pagină. Imediat după ce a apărut respectivul articol, actorul a obținut o interdicție care nu permitea o viitoare publicare a articolului. Compania reclamantă s-a plâns împotriva interdicției impuse de a relata despre arestarea și condamnarea actorului în cauză.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că restricțiile impuse societății reclamante nu au fost rezonabil proporționale în raport cu scopul legitim urmărit de a proteja reputația sau drepturile altora. Curtea a observat, în special, că articolele în cauză priveau fapte juridice publice care puteau fi considerate ca prezentând o doză de interes general. În plus, actorul era suficient de bine cunoscut pentru a fi considerat personalitate publică, iar faptul că fusese arestat în public și a încercat în mod activ să iasă în prim-plan dezvăluind informații despre viața sa privată într-o serie de interviuri însemna că încrederea sa legitimă că viața sa privată va fi protejată în mod efectiv era limitată. În plus, nu a existat niciun element care să sugereze despre societatea reclamantă că nu a efectuat o punere în balanță între interesul său de a publica informațiile și dreptul actorului la respectarea vieții sale private. În ceea ce privește conținutul, forma și consecințele publicațiilor, articolele nu dezvăluiseră detalii despre viața privată a actorului, ci vizaseră în principal circumstanțele arestării sale și soluționarea procesului penal.

Tănăsoaica împotriva României

19 iunie 2012

Reclamantul, care era de profesie jurnalist, s-a plâns de condamnarea sa pentru insultă în urma publicării unui articol privind poluarea mediului de către o societate comercială. În această cauză Curtea a reamintit că libertatea presei joacă un rol esențial într-o societate democratică și că, deși nu poate depăși anumite limite, în special, în ceea ce privește protecția reputației și a drepturilor celorlalți, aceasta este totuși îndreptățită să comunice, respectând îndatoririle și responsabilitățile sale, informații și idei privind toate chestiunile de interes general. Prin urmare **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, în special, având în vedere existența unei dezbateri de interes general, lipsa de rea-credință a publicației și o bază faptică suficientă.

Smolorz împotriva Poloniei

16 octombrie 2012

Această cauză privea condamnarea reclamantului, de profesie jurnalist, pentru atingerea adusă bunei reputații a unuia dintre arhitecții pe care îi menționa într-un articol extrem de critic pe care l-a publicat pe tema arhitecturii din era comunistă a orașului Katowice, Polonia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Deși ingerința în libertatea de exprimare a reclamantului era prevăzută de lege și urmarea scopul legitim de a proteja reputația altora, Curtea a considerat că instanțele poloneze au demonstrat rigiditate și că nu au luat suficient în considerare contextul și caracterul articolului în litigiu. A-l obliga pe reclamant să probeze veridicitatea afirmațiilor sale constituia o sarcină nerezonabilă, dacă nu chiar imposibilă. Curtea a reiterat că o anumită doză de exagerare, sau chiar de provocare este permisă presei, care are datoria de a face observații asupra unor chestiuni de interes public. În sfârșit, deși sancțiunea aplicată reclamantului fusese una minoră, aspectul important a fost acela că a fost obligat să-și ceară scuze publice pentru comentariile sale.

Mladina D.D. Ljubljana împotriva Sloveniei

17 aprilie 2014

Această cauză privea plângerea editurii reclamante despre faptul că a fost obligată de instanțele naționale să plătească despăgubiri unui parlamentar pentru insultele aduse acestuia într-un articol despre organizarea unei dezbateri parlamentare privind recunoașterea legală a relațiilor între persoane de același sex. Articolul a fost publicat într-o revistă a editurii în iunie 2005. Reclamanta s-a plâns, în special, că instanțele interne nu au fost dispuse să dezvăluie stereotipii dăunătoare, homofobe și nu au luat în considerare faptul că stilul exagerat, satiric al acestui articol era o reacție la propriul comportament controversat al parlamentarului.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A subliniat că limitele unei critici acceptabile sunt mai mari în ceea ce privește un politician, în special, întrucât el însuși făcuse declarații publice controversate, decât în

ceea ce privește o persoană privată. Atât contextul în care a fost redactat articolul editorului (o dezbateră politică intensă), cât și stilul folosit (similar comportamentului și comentariilor provocatoare ale parlamentarului) nu au fost luate suficient în considerare de instanțele naționale. Prin urmare, articolul nu a fost un atac personal gratuit la adresa parlamentarului, ci o replică la propriile remarci publice ale parlamentarului și, în special, la un comportament care ar putea fi considerat ca ridiculizând persoanele cu orientare homosexuală și promovând stereotipii negative. În consecință, instanțele naționale nu au păstrat un echilibru just între interesele concurente de a proteja reputația sau drepturile parlamentarului și dreptul la libertatea de exprimare al editorului.

Mustafa Erdoğan și alții împotriva Turciei

27 mai 2014

A se vedea infra, la „Profesori și conferențieri universitari”

Axel Springer AG împotriva Germaniei (nr. 2)

18 iulie 2014

Această cauză privea publicarea unui articol în cotidianul *Bild* care reproducea suspiciunile și îndoielile legate de vicepreședintele grupului parlamentar al Partidului Liberal Democrat (FDP) în ceea ce privește condițiile și circumstanțele care au precedat numirea fostului cancelar Schröder în funcția de președinte al consiliului de supraveghere al unui consorțiu germano-rus. Compania reclamantă s-a plâns de o încălcare a dreptului său la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că a fost **încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că *Bild* nu a depășit limitele libertății editoriale a jurnaliștilor prin publicarea pasajului în litigiu și că instanțele germane nu au reușit să probeze că exista o necesitate socială presantă de a pune protecția reputației fostului cancelar federal Gerhard Schröder mai presus de dreptul presei de la libertatea de exprimare. Curtea a observat, în special, că speța privea aspecte de interes public și că fostul cancelar, în măsura în care ocupase una din cele mai înalte poziții politice din Republica Federală Germania, avea îndatorirea să dovedească un grad mult mai mare de toleranță decât o persoană particulară.

Stankiewicz și alții împotriva Poloniei

14 octombrie 2014

Reclamanții erau doi jurnaliști și editorul cotidianului național la care erau ambii angajați. Cauza privea un articol pe care l-au publicat în acest ziar, în care au afirmat că un înalt funcționar din Ministerul Sănătății a fost implicat în practici de corupție. Reclamanții s-au plâns că deciziile instanțelor poloneze le-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând, în special, că autoritățile judiciare poloneze nu au păstrat un echilibru just între dreptul de a comunica informații și protecția reputației sau drepturilor altora. Motivele invocate de Polonia pentru a justifica ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamanților, deși relevante, nu au fost suficiente pentru a demonstra că această ingerință era necesară într-o societate democratică.

Erla Hlynisdottir împotriva Islandei (nr. 2)

21 octombrie 2014

Această cauză privea plângerea unei jurnaliste despre faptul că fost găsită vinovată de calomnie în urma publicării, în 2007, a unui articol privind o cauză penală care îl implica pe directorul unui centru de reabilitare și pe soția acestuia, suspectați de abuz sexual.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că instanțele islandeze nu și-au întemeiat hotărârea pe motive relevante și suficiente care să demonstreze că reclamanta a acționat cu rea-credință sau fără obligația de diligență. În plus, instanțele nu păstrat un echilibru între dreptul acesteia la libertatea de exprimare ca jurnalistă și dreptul la reputație al soției directorului.

Haldimann si altii împotriva Elvetiei

24 februarie 2015

Această cauză privea condamnarea a patru jurnaliști pentru că au înregistrat și difuzat un interviu cu un broker de asigurări private folosind o cameră de filmat ascunsă, ca parte a unui documentar de televiziune care avea drept scop să denunțe consilierea înșelătoare oferită de brokerii de asigurări. Reclamanții s-au plâns că obligarea lor la plata de amenzi a constituit o ingerință disproporționată în dreptul lor la libertatea de exprimare.

În această cauză, Curții i s-a solicitat pentru prima dată să examineze o cerere privind folosirea de către jurnaliști a camerelor de filmat ascunse pentru a oferi informații publice despre un subiect de interes general, în care persoana filmată nu era vizată personal, ci în calitate de reprezentantă a unei anumite categorii profesionale. Curtea a hotărât, în cazul reclamanților, că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, având în vedere, în special, faptul că ingerința în viața privată a brokerului, care a refuzat posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere asupra interviului în cauză, nu a fost suficient de gravă încât să prevaleze asupra interesului public în ceea ce privește informațiile referitoare la practicile incorecte în domeniul serviciilor de brokeraj în asigurări. De asemenea, Curtea a afirmat că reclamanții ar fi trebuit să beneficieze de prezumția de nevinovăție în ceea ce privește dorința lor de a respecta etica jurnalismului, astfel cum este definită de legislația elvețiană, citând exemplul utilizării limitate de către aceștia a camerei de filmat ascunse.

Hlynisdottir împotriva Islandei (nr. 3)

2 iunie 2015

Această cauză privea procesul de calomnie împotriva reclamantei, jurnalistă, în urma publicării unui articol despre procesul penal aflat în desfășurare împotriva unui bărbat suspectat că a importat o cantitate mare de cocaină în Islanda. După ce prima instanță s-a pronunțat inițial în favoarea reclamantei, Curtea Supremă a infirmat hotărârea. De asemenea, a obligat-o pe aceasta și pe editor să plătească despăgubiri părții vătămate.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A admis că motivarea Curții Supreme islandeze a fost relevantă pentru scopul legitim de a proteja drepturile și reputația bărbatului suspectat de săvârșirea infracțiunii, dar ulterior achitat de acuzația de a fi importat droguri. Cu toate acestea, a constatat că motivele invocate de Curtea Supremă nu au fost suficiente pentru a demonstra că ingerința în drepturile reclamantei era necesară într-o societate democratică. În special, din articol reieșea în mod clar că procesul era în curs de desfășurare și nu se încheiase la acel moment. În plus, afirmația în litigiu utiliza formularea exactă din rechizitoriu și nu exista niciun motiv pentru ca reclamanta să creadă că rechizitoriul nu reprezenta o sursă pe care să se bazeze.

Morar împotriva României

7 iulie 2015

Această cauză privea condamnarea penală și răspunderea civilă a unui jurnalist care lucra pentru un săptămânal de satiră pentru calomnie împotriva unui candidat în campania electorală. Reclamantul a susținut că i-a fost încălcată libertatea de exprimare.

În această cauză, Curtea a reamintit, în special, că, deși statele contractante au posibilitatea sau chiar îndatorirea de a reglementa exercitarea libertății de exprimare astfel încât să fie asigurată prin lege o protecție corespunzătoare a reputației indivizilor, acestea trebuie să evite să adopte măsuri care pot descuraja media și formatorii de opinie să-și îndeplinească rolul de atenționare a publicului cu privire la chestiuni de interes general – precum relațiile personalităților publice cu fostul regim represiv românesc de dinainte de 1989. Ținând seama mai presus de toate de importanța dezbaterii unei chestiuni de interes general în contextul căreia au fost făcute comentarii în litigiu și de valoarea despăgubirilor acordate împotriva reclamantului, Curtea a constatat că ingerința în libertatea de exprimare a reclamantului nu a fost justificată de motive relevante și suficiente. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de

exprimare) din Convenție, întrucât ingerința nu putea fi considerată ca fiind necesară într-o societate democratică în sensul art. 10.

De Carolis și France Télévisions împotriva Franței

21 ianuarie 2016

Această cauză privea o acuzație de calomnie formulată de prințul saudit Turki Al Faisal pentru un reportaj de pe canalul de televiziune France 3 referitor la plângerile depuse de familiile victimelor atentatelor din 11 septembrie 2001. Primul reclamant și jurnalista care a realizat reportajul au fost condamnați pentru calomnie la adresa unei persoane particulare, prințul Turki Al Faisal, care se constituise ca „parte civilă” la procedură. Canalul de televiziune France 3 a fost declarat răspunzător civil pentru prejudiciile cauzate. Reclamantii s-au plâns de o încălcare a dreptului acestora la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând, după o examinare detaliată, că modul în care a fost tratat subiectul nu contravenea standardelor unui jurnalism responsabil. În ceea ce privește sancțiunile, amenda aplicată primului reclamant și constatarea răspunderii civile împotriva France 3 au reprezentat o ingerință disproporționată în dreptul acestora la libertatea de exprimare, ingerință care nu era necesară într-o societate democratică. În această cauză, Curtea a observat, în special, că faptele relatate vizaseră un subiect de interes general. A notat totodată că prințul Turki Al Faisal ocupa o poziție importantă în Regatul Arabiei Saudite și a reamintit că limitele criticii admisibile devin mai mari atunci când este vorba despre funcționarii publici care acționează în calitate de autoritate publică în exercițiul funcției decât în cazul persoanelor particulare obișnuite.

Bédat împotriva Elveției

29 martie 2016 (Marea Cameră)

Această cauză privea condamnarea la plata unei amenzi a unui jurnalist întrucât a publicat documente încălcând confidențialitatea anchetei judiciare în procesul penal împotriva unui conducător auto care fusese arestat preventiv pentru că a intrat într-un grup de pietoni, ucigând trei și rănind opt, înainte de a cădea de pe un pod.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că necesitatea amenzii impuse reclamantului era justificată. A considerat, în special, că publicarea unui articol cu o opinie unilaterală la un moment în care ancheta era încă în curs implica riscul inerent de a influența desfășurarea procedurii, ceea ce justifică în sine adoptarea de către autoritățile interne a unor măsuri disuasive, cum ar fi interzicerea de a dezvălui informații confidențiale. Deși a admis că inculpatul putea recurge la măsura unei acțiuni în justiție în materie civilă pentru a se plânge de ingerința în viața sa privată, Curtea a hotărât totuși că existența în dreptul intern a unor căi de atac pe care acuzatul le-ar fi putut utiliza nu exonera statul de obligația sa pozitivă de a proteja viața privată a tuturor persoanelor inculcate în cadrul procesului penal. În sfârșit, Curtea a constatat că sancțiunea aplicată jurnalistului pentru încălcarea confidențialității, care avea drept scop protejarea unei bune funcționări a justiției și drepturile acuzatului la un proces echitabil și la respectarea vieții sale private, nu a constituit o ingerință disproporționată în exercitarea dreptului acestuia la libertatea de exprimare

Nadtoka împotriva Rusiei

31 mai 2016

Această cauză privea condamnarea pentru insultă a unei jurnaliste și redactor-șef (reclamanta) la un ziar în care articolul în litigiu – care conținea expresia „un hoțoman din Altay care avea o funcție importantă confortabilă” pentru a face referire la primarul orașului Novocheerkassk la momentul respectiv – fusese publicat.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că articolul reclamantei urmărea să denunțe corupția primarului orașului Novocheerkassk. Un astfel de subiect reprezenta o chestiune de interes public și discutarea sa contribuia la dezbaterile politice. În ceea ce privește procedura, Curtea a observat, de asemenea, că instanțele interne nu au pus niciodată în balanță dreptul la

respectarea reputației primarului orașului Novocheerkassk, care fusese vizat de articol, și dreptul la libertatea de exprimare a reclamantei, redactor-șef. În viziunea Curții, aceasta era o omisiune problematică. Curtea a subliniat că autoritățile beneficiau doar de un spațiu extrem de limitat de manevră și a concluzionat că ingerința denunțată de reclamantă nu fusese necesară într-o societate democratică pentru protejarea reputației și drepturilor altora.

Dorota Kania împotriva Poloniei

19 iulie 2016

Cauza se referea la condamnarea reclamantei pentru calomnie după publicarea unui articol într-un săptămânal național în care afirma că poliția secretă comunistă a creat mafia poloneză și a protejat-o în anii '80. Articolul mai susținea că unii funcționari publici, care au devenit membri ai serviciilor de poliție în regimul democratic de după 1989, au continuat să-și protejeze foștii colegi încă implicați în lumea prosperă a criminalității organizate.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că condamnarea reclamantei și pedeapsa care i-a fost aplicată nu au fost disproporționate în raport cu scopul legitim urmărit, și anume protecția reputației sau a drepturilor altora. Autoritățile poloneze au putut așadar să constate în mod rezonabil că ingerința în exercitarea de către reclamantă a dreptului său la libertatea de exprimare a fost necesară într-o societate democratică pentru a proteja reputația și drepturile altora.

A se vedea de asemenea: **Dorota Kania împotriva Poloniei (nr. 2)**, hotărâre din 4 octombrie 2016.

Olafsson împotriva Islandei

16 martie 2017

Reclamantul era editor al site-ului de presă *Pressan*. Acesta a publicat articole care insinuau că un politician care candida în alegeri a comis abuzuri sexuale împotriva copiilor. Curtea Supremă islandeză l-a condamnat pe reclamant pentru săvârșirea infracțiunii de calomnie. Reclamantul s-a plâns că această hotărâre i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că Curtea Supremă islandeză nu a păstrat un echilibru just între măsurile care au restricționat libertatea de exprimare a reclamantului și scopul legitim de a proteja reputația altora. În special, Curtea a considerat că răspunderea pentru calomnie nu fusese necesară într-o societate democratică, date fiind circumstanțele cauzei. Subiectul alegerilor candida pentru o funcție politică și ar fi trebuit să anticipeze controlul din partea publicului. Mai mult, articolele despre acesta fuseseră publicate cu bună-credință, în conformitate cu normele jurnalistice obișnuite, și contribuiseră la o dezbatere de interes public. În plus, deși acuzațiile fuseseră calomnioase, ele nu fuseseră făcute de reclamant însuși, ci de alte persoane. În sfârșit, politicianul candidat alesese să nu acționeze în justiție persoanele care făcuseră afirmațiile și poate că astfel l-a împiedicat pe reclamant să stabilească că a acționat cu bună-credință și că a verificat veritatea alegerilor.

Milisavljević împotriva Serbiei

4 aprilie 2017

Această cauză privea plângerea unei jurnaliste privind condamnarea sa pentru insultă în urma unui articol pe care îl scrisese despre Nataša Kandić, o binecunoscută activistă pentru drepturile omului. Instanțele sârbe au hotărât că, nepunând o anumită frază – „doamna Kandić [fusese] numită vrăjitoare și prostituată” – între ghilimele, reclamanta și-ar fi asumat tacit cuvintele ca fiind ale sale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că reacția autorităților sârbe la articolul reclamantei a fost disproporționată. Curtea a considerat, în special, că era evident, chiar și fără ghilimele, că fraza respectivă, scrisă de un alt jurnalist și publicată anterior într-o altă revistă, nu reprezenta opinia personală a reclamantei despre doamna Kandić, ci că aceasta nu

făcuse altceva decât să-i transmită doamnei Kandić modul în care era percepută de alții. În plus, instanțele interne, limitându-și motivarea la lipsa ghilimelelor, nu au păstrat deloc echilibrul între dreptul la reputație al doamnei Kandić și libertatea de exprimare și datoria reclamantei, ca jurnalistă, de a comunica informații de interes general.

Novaya Gazeta și Milashina împotriva Rusiei

3 octombrie 2017

Cauza avea ca obiect procesul de calomnie împotriva unei edituri și a unui jurnalist în urma publicării a 2 articole privind scufundarea, în august 2000, a submarinului rus Kursk cu propulsie nucleară, purtător de rachete de croazieră, în marea Barents și a anchetei privind incidentul. În special, articolele respective relatau declarațiile rudei uneia dintre victime și a avocatului acesteia ce acuzau autoritățile însărcinate cu ancheta, ce fusese încheiată, de abuz în serviciu contra intereselor publice.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. S-a reținut, în special, că editura și jurnalistul au fost considerați răspunzători pentru relatarea opiniilor unor terți. Deși ar fi fost nevoie de motive extrem de puternice pentru sancționarea unui jurnalist ce sprijinea diseminarea mărturiilor făcute de terțe persoane, instanțele naționale nu au furnizat astfel de motive. Acestea au considerat complet irelevant faptul dacă jurnalistul a exprimat propria opinie ori a unei terțe persoane. Per ansamblu, motivarea instanțelor naționale în cauză a părut că se întemeiază pe presupunerea că protecția reputației părții vătămate are prioritate față de libertatea de exprimare în orice circumstanță.

Eker împotriva Turciei

24 octombrie 2017

Cauză avea ca obiect solicitarea adresată reclamantei, editorul unui cotidian, de a publica un răspuns la replică pentru rectificarea unui articol scris și publicat în cotidianul său, în care critica asociația locală a jurnaliștilor afirmând că acțiunile acesteia contraziceau obiectivul său de bază și că nu se încadrau în scopul avut în vedere. Răspunsul la replică a fost scris de asociația locală a jurnaliștilor ca răspuns la criticile respective. Reclamanta s-a plâns, în special, de faptul că a fost obligată să publice textul ce rectifică articolul; în opinia sa, acest lucru a adus atingere reputației și demnității sale și a constituit o ingerință cu libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. S-a reținut, în special, că instanțele naționale au păstrat un echilibru just între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul asociației locale a jurnaliștilor la protejarea reputației sale. Curtea a considerat că răspunsul la replică nu a depășit limitele criticii admisibile, iar obligația de publicare a fost proporțională cu scopul urmărit, respectiv de a proteja reputația și drepturile altora. Mai mult de atât, reclamantei nu i s-a cerut să modifice conținutul articolului și nu o împiedica nimic să republice versiunea proprie a faptelor.

Frisk și Jensen împotriva Danemarcei

5 decembrie 2017

Cauza avea ca obiect 2 jurnaliști danezi angajați la televiziunea națională și condamnarea acestora pentru calomnie în urma difuzării unei emisiuni ce critica tratamentul de cancer la Spitalul Universitar din Copenhaga. Instanțele daneze au concluzionat că respectiva emisiune a dat incontestabil impresia telespectatorilor că această practică neregulamentară s-a întâmplat la spital. Au reținut, în special, că emisiunea îl acuza pe specialistul de cancer la spitalului că preferă să folosească chimioterapia, care era doar un produs de test, pentru a-și crește prestigiul profesional și în interes material; acest lucru, s-a susținut în emisiune, a dus la deces ori la scurtarea duratei vieții în cazul unor pacienți.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că, în cazul reclamantilor, condamnarea pentru calomnie a fost justificată. Curtea a fost de acord cu decizia instanțelor daneze, considerând că acestea au păstrat un echilibru just între dreptul jurnaliștilor la libertatea de exprimare și dreptul spitalului și al consultantului la protejarea reputației lor. În special, Curtea nu vede niciun motiv să

repună în discuție decizia instanțelor interne că emisiunea nu a fost corectă din punct de vedere factual. De asemenea, este de acord că aceste acuzații nelegale, diseminate la televiziunea națională la o oră de audiență maximă, au avut consecințe negative considerabile, respectiv neîncrederea publicului în chimioterapia folosită de spital.

A se vedea, de asemenea, recent:

[Koutsoliontos si Pantazis împotriva Greciei](#)

22 septembrie 2015

[Ziemiński împotriva Poloniei \(nr. 2\)](#)

5 iulie 2016

[Medipress-Sociedade Jornalística, Lda împotriva Portugaliei](#)

30 august 2016

[Verlagsgruppe News GmbH împotriva Austriei](#)

25 octombrie 2016

[Kunitsyna împotriva Rusiei](#)

13 decembrie 2016

[Verlagsgruppe Droemer Knauer GmbH & Co. KG împotriva Germaniei \(nr. 35030/13\)](#)

19 octombrie 2017

Cereri pendinte

[Sallusti împotriva Italiei \(nr. 22350/13\)](#)

Cerere comunicată guvernului italian la 12 septembrie 2016

[Skizb Media Kentron Ltd \(I\) împotriva Armeniei \(nr. 32251/12\)](#)

Cerere comunicată guvernului armean la 22 noiembrie 2016

[Dareskizb Ltd împotriva Armeniei \(nr. 64004/11\)](#)

Cerere comunicată guvernului armean la 17 ianuarie 2017

[Novaya Gazeta și alții împotriva Rusiei \(nr. 35023/13\)](#)

Cerere comunicată guvernului rus la 12 decembrie 2017

[Novaya Gazeta împotriva Rusiei \(nr. 35043/13\)](#)

Cerere comunicată guvernului rus la 15 decembrie 2017

Avocați

[Reznik împotriva Rusiei](#)

4 aprilie 2013

Această cauză privea un proces pentru calomnie împotriva președintelui Baroului din Moscova pentru declarațiile critice făcute în timpul unei dezbateri TV în direct despre comportamentul gardienilor care o percheziționaseră pe avocata care îl reprezenta pe celebrul om de afaceri Mihail Khodorkovskiy. Reclamantul s-a plâns că dreptul său la libertatea de exprimare i-a fost restricționat în mod disproporționat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că reclamantul nu a depășit limitele unei critici acceptabile, că declarația sa se întemeiase pe o bază factuală suficientă și că Tribunalul Moscova, care l-a condamnat pentru calomnie, nu și-a întemeiat decizia pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante. În special, tribunalul nu a păstrat niciun echilibru între necesitatea de a proteja reputația petenților și interesul public. În plus, deși reclamantul a fost obligat să plătească doar o mică sumă de bani drept despăgubire, declanșarea unui proces pentru calomnie împotriva sa a fost de natură să aibă un efect descurajator asupra libertății de exprimare a acestuia.

Fuchs împotriva Germaniei

27 ianuarie 2015 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea plângerea unui avocat privind sancțiunile penale și disciplinare pronunțate împotriva sa pentru, printre altele, declarații calomnioase împotriva unui expert numit de acuzare, făcute de avocat în timp ce reprezenta un client.

Curtea a declarat cererea reclamantului în temeiul art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată. A reținut, în special, faptul că sancțiunile impuse reclamantului au constituit o ingerință în libertatea de exprimare a acestuia. În același timp, a observat că sancțiunile erau prevăzute de lege – bazându-se pe Codul penal german, respectiv pe Codul profesiilor juridice german, și că acestea au urmărit, în special, scopul legitim de a proteja reputația și drepturile unui expert autorizat. În plus, Curtea a concluzionat că sancțiunile au fost necesare într-o societate democratică, în sensul art. 10 din Convenție.

Morice împotriva Franței

23 aprilie 2015 (Marea Cameră)

Această cauză privea condamnarea unui avocat, având în vedere observațiile prezentate în presă, pentru complicitate la calomnie împotriva judecătorilor de instrucție care fuseseră recuzați din ancheta judiciară privind decesul judecătorului Bernard Borrel. Reclamantul a susținut, în special, că condamnarea pentru complicitate la calomnie i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare în temeiul art. 10 din Convenție.

Nu s-a contestat în această cauză că decizia de condamnare a reclamantului a constituit o ingerință în exercitarea dreptului acestuia la libertatea de exprimare, astfel cum este prevăzută de lege, în scopul protejării reputației sau a drepturilor altora. Curtea a hotărât totuși că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că decizia de condamnare pentru complicitate la calomnie pronunțată împotriva reclamantului poate fi privită drept o ingerință disproporționată în dreptul său la libertatea de exprimare și, prin urmare nu a fost necesară „într-o societate democratică” în sensul art. 10.

Peruzzi împotriva Italiei

30 iunie 2015

Această cauză privea condamnarea reclamantului, avocat, pentru calomnie față de un judecător de instrucție (judecătorul X) în contextul unui partaj al unei proprietăți, în care acesta acționa în numele a doi clienți. Reclamantul a trimis o circulară judecătorului X și altor judecători ai Judecătoriei din Lucca, care conținea textul unei scrisori anterioare pe care acesta o adresase în scris Consiliului Suprem al Magistraturii pentru a se plânge de comportamentul judecătorului X.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că una dintre cele două critici exprimate de reclamant împotriva judecătorului X implica faptul că acesta din urmă și-a încălcat obligațiile sale etice ca judecător sau chiar a comis o infracțiune. Cu toate acestea, reclamantul nu a căutat să probeze veridicitatea afirmațiilor sale de conduită ilicită. Curtea a considerat că condamnarea sa putea fi considerată în mod rezonabil necesară într-o societate democratică pentru a proteja reputația altora și pentru a menține autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar.

Bono împotriva Franței

15 decembrie 2015

Această cauză privea o sancțiune disciplinară aplicată reclamantului, în calitate de avocat care reprezenta o persoană suspectată de terorism, pentru observațiile făcute în observațiile formulate în fața curții de apel. Acesta a susținut că judecătorii de instrucție francezi au fost complici la torturarea clientului său de către serviciile secrete siriene și, prin urmare, solicita excluderea declarațiilor obținute prin folosirea torturii. Reclamantul s-a plâns de sancțiunea disciplinară ce i-a fost impusă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că observațiile reclamantului, prin virulența lor, demonstau în mod

clar o anumită doză de dispreț față de judecătorii de instrucție. Cu toate acestea, nu făceau trimitere la judecători personal, ci doar la modul în care aceștia efectuaseră cercetarea penală. Observațiile scrise, care aveau o bază factică, au contribuit direct la apărarea clientului reclamantului și nu au fost exprimate în afara sălii de judecată. Deși reclamantului i se solicitase deja să dea dovadă de moderație în cursul ședinței la Curtea de Apel Paris, Curtea a constatat că sancțiunea disciplinară nu a fost proporțională. În această cauză, Curtea a reamintit totodată că, deși autoritățile judiciare și disciplinare aveau competența, în interesul bunei funcționări a sistemului de justiție, să sancționeze anumite comportamente ale avocaților, aceste autorități aveau obligația să se asigure că un astfel de control nu are un efect descurajator care să-i împiedice pe avocați să apere intereselor clienților lor.

Rodriguez Ravelo împotriva Spaniei

12 ianuarie 2016

Cauza privea expresiile folosite de un avocat într-o cerere scrisă care conținea judecăți de valoare despre o judecătoare și care îi atribuia acesteia un comportament blamabil. Reclamantul s-a plâns de condamnarea și de pedeapsa aplicată pe motiv că acestea au reprezentat o ingerință disproporționată în exercitarea dreptului său de a se exprima liber în contextul îndatoririlor sale profesionale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. Cu siguranță, condamnarea și pedeapsa impusă reclamantului erau prevăzute de lege și ingerința în exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare urmăriseră scopul legitim de a proteja reputația și drepturile judecătoarei și de a menține autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar. Cu toate acestea, Curtea a constatat că condamnarea reclamantului putea avea un efect descurajator asupra avocaților apelați să-și apere clienții. Instanțele penale spaniole nu au păstrat așadar un echilibru just între necesitatea de a menține autoritatea sistemului judiciar și necesitatea și necesitatea de a proteja libertatea de exprimare. Pedeapsa pronunțată împotriva avocatului nu a fost, așadar, proporțională cu scopul legitim urmărit și, prin urmare, nu a fost necesară într-o societate democratică.

Notari

Ana Ioniță împotriva României

21 martie 2017

Reclamanta este notar public și autoritatea profesională din care face parte i-a aplicat diferite sancțiuni disciplinare pentru că, printre altele, a criticat, într-o emisiune televizată, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și Camera Notarilor din Bacău, din care făcea parte ca membru. Aceasta s-a plâns că i-a fost încălcată libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat că instanțele din România au pus în balanță interesele conflictuale, în lumina dreptului intern, și au concluzionat că reclamanta a depășit limitele admisibile ale dreptului la critică și că autoritățile interne nu și-au depășit marja de apreciere ce le revenea, sancționând-o.

Personalități politice

Keller împotriva Ungariei

4 aprilie 2006 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea condamnarea reclamantului, membru al Parlamentului, pentru că l-a acuzat pe un ministru că își neglijează îndatoririle de loialitate față de tatăl său. În cursul unei sesiuni parlamentare, în timp ce adresa întrebări prim-ministrului, reclamantul a susținut că lipsa unei anchete privind o problemă de securitate națională, și anume practicile grupurilor de extremă dreapta, ar putea fi rezultatul faptului că tatăl ministrului competent în materie era membrul unei mișcări de extremă dreapta care avea legătură cu naștii.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată, constatând că ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului său la libertatea de exprimare putea în mod rezonabil să fie considerată de autoritățile maghiare drept necesară într-o societate democratică pentru protejarea reputației și a drepturilor altora. A reamintit, în special, că protecția reputației altora prevăzută de art. 10 § 2 din Convenție se extinde și asupra politicienilor, cu atât mai mult într-o situație în care un politician este criticat de un altul, în special, în cazul în care critica este exprimată în arena privilegiată a Parlamentului. Cu toate acestea, reclamantul nu s-a limitat la a-și ataca adversarul în Parlament. Identitatea țintei reclamantului a devenit evidentă ulterior, odată cu explicațiile suplimentare date în cadrul unei emisiuni televizate. Astfel de insinuări publice nu mai beneficiau de privilegiul acordat dezbaterii parlamentare. În plus, reclamantul a fost acționat în justiție în fața instanțelor civile (nu în fața instanțelor penale) și i s-a cerut să dea o rectificare în presă și să plătească despăgubiri într-un quantum mai mic de două ori decât salariul brut lunar la care avea dreptul la momentul respectiv. Curtea nu a considerat aceste sancțiuni excesive în circumstanțele cauzei.

A se vedea, de asemenea, recent:

de Lesquen du Plessis-Casso împotriva Franței

30 ianuarie 2014

Kurski împotriva Poloniei

5 iulie 2016

Cerere pendinte

Makraduli împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei (nr. 64659/11 și 24133/13)

Cerere comunicată guvernului la 12 mai 2015

Persoane particulare

Kanellopoulou împotriva Greciei

11 octombrie 2007

Reclamanta din această cauză s-a plâns, între altele, de condamnarea sa penală pentru calomnie față de un chirurg plastician după declarațiile făcute în presă despre „desfigurarea oribilă la care i-a fost supus corpul” în urma operațiilor chirurgicale, în special, de mamoplastie și mastectomie, care au lăsat-o cu sechele grave.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că restricționarea dreptului reclamantei la libertatea de exprimare nu a fost proporțională în raport cu scopul legitim urmărit. Publicarea articolelor în cauză putea, într-adevăr, avea un efect advers asupra imaginii profesionale a medicului, însă interesul de a proteja reputația acestuia nu era suficient pentru a justifica o pedeapsă privativă de libertate, în măsura în care acțiunea în despăgubire era încă pendinte. În plus, declarațiile reclamantei nu conțineau niciun element care să sugereze rea-credință din partea sa. În acest sens, era important să nu se confunde intențiile reclamantei cu cele ale presei de senzație, care avea un interes în cauză, în special, întrucât medicul era celebru. Aceasta este însă ceea ce pare să se fi întâmplat în fața instanțelor elene, care nu au plasat declarațiile reclamantei în contextul specific al cauzei, nici nu au ținut seama în mod corect de suferințele resimțite de reclamantă atunci când a făcut declarațiile.

Tešić împotriva Serbiei

11 februarie 2014

În 2006, reclamanta, pensionară care avea diverse probleme de sănătate, a fost condamnată pentru calomnie față de avocatul său. În iulie 2009, tribunalul a pus în executare hotărârea, conform căreia două treimi din pensia reclamantei urmau a fi transferate lunar în contul bancar al avocatului, până în momentul în care sumele

acordate erau plătite integral. Reclamanta s-a plâns de latura civilă a hotărârii penale de condamnare pentru calomnie și de modalitatea de executare a despăgubirilor. Aceasta a susținut, în special, că punerea în executare i-a provocat dificultăți financiare extreme.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că, deși măsurile în litigiu fuseseră prevăzute de lege și fuseseră adoptate în vederea îndeplinirii unui scop legitim, respectiv protecția reputației altora, o astfel de ingerință în exercitarea de către reclamantă a dreptului la libertatea de exprimare nu fusese necesară într-o societate democratică. Curtea a observat, în special, că nu se poate considera că declarațiile reclamantei în ceea ce privește fostul său avocat erau doar un atac personal gratuit. În fapt, poliția considerase că susținerile nu erau complet lipsite de teme. În plus, argumentul guvernului sârb, potrivit căruia o discuție privind conduita profesională a unui avocat nu era în mod clar de interes public, era în sine îndoielnic, având în vedere în mod deosebit rolul avocaților în buna administrare a justiției.

Funcționari publici

Poyraz împotriva Turciei

7 decembrie 2010

Această cauză privea latura civilă a hotărârii penale pentru calomnie împotriva reclamantului, pe baza unui raport pe care îl întocmise în calitate de inspector-șef în Ministerul Justiției și care se scursese în presă, privind acuzații de abatere profesională gravă aduse unui înalt magistrat. Reclamantul a susținut, în special, că hotărârea pronunțată împotriva sa a constituit o ingerință nejustificată și disproporționată în dreptul său la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința autorităților în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare a fost necesară într-o societate democratică și că mijloacele utilizate au fost proporționale cu scopul urmărit, și anume protecția reputației sau a drepturilor altora. Curtea a afirmat, în special, că persoanele ce au responsabilități publice, care au o poziție privilegiată în ceea ce privește accesul mass-media, trebuia să dea dovadă de reținere pentru a nu crea situații de inegalitate atunci când fac declarații publice despre cetățeni obișnuiți, al căror acces la mass-media este mai limitat. În plus, este necesară o vigoare crescută din partea funcționarilor publici însărcinați cu anchete care implică informații care intră sub incidența unei clauze de secret de stat cu scopul de a asigura buna administrare a justiției.

Profesori și conferențieri universitari

Boldea împotriva României

15 februarie 2007

Reclamantul era conferențiar universitar. În timpul unei ședințe a corpului didactic al catedrei sale, în cursul căreia a reieșit că exista o nemulțumire generală în ceea ce privește publicațiile editate în cadrul catedrei, decanul facultății a ridicat problema pretinsului plagiat în publicațiile științifice. Reclamantul era singurul participant care a considerat fără rezerve că publicațiile celor doi autori constituiau un plagiat. Autorii tezelor au formulat o plângere penală pentru calomnie, iar reclamantul a fost condamnat la plata unei amenzi administrative. Reclamantul a susținut, în special, că respectiva condamnare pentru calomnie i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că autoritățile naționale nu au oferit motive relevante și suficiente care să justifice obligarea reclamantului la plata unei amenzi administrative, precum și la suportarea cheltuielilor de judecată de către părțile vătămate, precum și că amenda impusă reclamantului nu răspundea așadar unei nevoi sociale urgente. Curtea a observat, în special, că susținerile reclamantului erau grave în măsura în care îi acuza de plagiat pe cei doi colegi, dar aveau o bază faptică. În plus, afirmațiile în cauză nu vizau

aspecte legate ale vieții private a colegilor săi, ci comportamente care implicau calitatea lor de cadre universitare.

Sorguç împotriva Turciei

23 iunie 2009

Această cauză privea obligarea reclamantului de a acorda despăgubiri, profesor universitar, pentru presupusa calomniere a unui coleg într-un articol dintr-o publicație universitară, în care critica procedura de recrutare și promovare a asistenților universitari. Acesta din urmă a introdus o acțiune civilă în despăgubiri împotriva reclamantului, susținând că anumite comentarii folosite în articol reprezentau un atac la adresa reputației sale. Reclamantul s-a plâns despre deciziile instanțelor interne care l-au condamnat pentru calomnie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că autoritățile turce nu au păstrat un echilibru just între interesele relevante. În special, fără a examina argumentele reclamantului, instanțele interne au concluzionat că declarațiile în litigiu au constituit un atac la adresa reputației părții vătămate. În plus, acestea nu au explicat motivul pentru care reputația reclamantului, al cărui nume nici măcar nu fusese menționat în articol, ar fi primat față de libertatea de exprimare a reclamantului. În această hotărâre, Curtea a subliniat, de asemenea, importanța libertății universitare și, în special, libertatea cadrelor universitare de a-și exprima în mod liber opinia despre instituția sau sistemul în care lucrează și libertatea acestora de a disemina cunoștințele și adevărul fără restricție.

Mustafa Erdoğan și alții împotriva Turciei

27 mai 2014

Această cauză privea plângerea unui profesor de drept, a unui redactor-șef și a unui editor despre faptul că au fost condamnați de instanțele din Turcia pentru insultă la adresa la trei judecători ai Curții Constituționale și plata de despăgubiri într-un articol dintr-o revistă care relata decizia de dizolvare a unui partid politic. Articolul a fost publicat într-o revistă de drept trimestrială, în 2001. Reclamanții s-au plâns că deciziile instanțelor naționale le-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare, în special, în măsura în care criticile aduse judecătorilor aveau o bază factică, erau conforme cu legea și se încadrau în limitele admisibile criticii aduse judecătorilor într-o societate democratică.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că membrii sistemului judiciar care acționează în calitate oficială trebuie să se aștepte să facă obiectul unei critici într-o limită admisibilă mai mare decât în cazul cetățenilor obișnuiți. Atât contextul (o dezbatere publică virulentă privind hotărârile Curții Constituționale) în care a fost redactat articolul, cât și forma (o revistă cvasiacademică, nu un ziar pentru publicul larg) utilizată nu au fost suficient luate în considerare de instanțele naționale în cadrul procesului de calomnie împotriva reclamanților. Curtea a subliniat importanța libertății academice și, în special, posibilitatea cadrelor universitare de a-și exprima liber opiniile, fie și controversate sau nepopulare, în domeniile lor de cercetare, expertiză profesională și competență. În ceea ce privește conținutul articolului, deși unele dintre observațiile făcute erau dure, era vorba în mare parte de judecăți de valoare, exprimate în termeni generali, cu o bază factică suficientă. Acestea nu puteau fi considerate atacuri gratuite personale la adresa celor trei judecători. În consecință, Curtea a hotărât că motivele invocate, respectiv dreptul judecătorilor de a fi protejați împotriva insultei personale, pentru a justifica ingerința în dreptul reclamanților de a dea glas criticilor, pe o temă de interes general, nu erau suficiente pentru a demonstra că această ingerință era necesară într-o societate democratică.

Kharlamov împotriva Rusiei

8 octombrie 2015

Această cauză privea latura civilă în cadrul unui proces pentru calomnie împotriva reclamantului, profesor universitar, de către angajatorul său, Universitatea Tehnică de

Stat din Orel, după ce acesta și-a exprimat opinia potrivit căreia conducerea universității nu putea fi considerată legitimă, din cauza deficiențelor în procedura de alegere. Reclamantul s-a plâns că procesul pentru calomnie i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat, în special, că instanțele din Rusia, în deciziile pronunțate împotriva reclamantului, nu au luat în considerare trăsăturile specifice ale relațiilor universitare. În special, protecția în temeiul Convenției a autorității sau reputației unei universități de renume nu poate fi asimilată cu cea a unui individ. Concentrându-și în întregime atenția pe descrierea făcut de reclamant senatului ales ca fiind ilegală, instanțele din Rusia nu au păstrat, așadar, un echilibru just între necesitatea de a proteja reputația universității și libertatea reclamantului de a-și exprima opinia sa privind organizarea vieții universitare.

A se vedea, de asemenea, recent:

Aurelian Oprea împotriva României

19 ianuarie 2016

Do Carmo de Portugal e Castro Câmara împotriva Portugaliei

4 octombrie 2016

Sindicaliști

Palomo Sánchez și alții împotriva Spaniei

12 septembrie 2011 (Marea Cameră)

Această cauză privea concedierea unui grup de sindicaliști după ce buletinul informativ al sindicatului a publicat o caricatură și articole considerate ofensatoare pentru alți doi angajați și un director.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) interpretat în lumina art. 11 (libertatea de întrunire și de asociere) din Convenție, constatând că măsura de concediere a reclamanților nu a fost o sancțiune în mod vădit disproporționată sau excesivă de natură să oblige statul să o remedieze prin anularea acesteia sau înlocuirea ei cu o măsură mai puțin severă. Curtea a considerat, în special, că nu există niciun motiv pentru a repune în discuție concluziile instanțelor spaniole potrivit cărora conținutul buletin informativ a fost ofensator și putea aduce atingere reputației altora. A subliniat că trebuie făcută o distincție clară între critică și insultă, aceasta din urmă putând, în principiu, să justifice sancțiuni. În consecință, motivele reținute de instanțele interne se reconciliau cu scopul legitim de a proteja reputația persoanelor fizice vizate de caricatura și articolele în cauză, iar concluzia că reclamanții au depășit limitele criticii admisibile în cadrul raporturilor de muncă nu putea fi considerată ca nefondată sau lipsită de o bază faptică rezonabilă.

Vellutini și Michel împotriva Franței

6 octombrie 2011

Această cauză privea condamnarea pentru calomnierea publică a unor liderilor sindicali pentru critica vehementă adusă unui primar în calitatea sa de angajator.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că ingerința în dreptul la libertatea de exprimare al reclamanților, în calitatea acestora de lideri sindicali, nu a fost necesară într-o societate democratică. Observând în special, că, în calitatea lor de reprezentanți ai unui sindicat, reclamanții aveau totuși obligația de a se asigura că observațiile lor se încadrau în limitele dreptului la libertatea de exprimare, luând în considerare interesul de a proteja reputația și drepturile altora, Curtea a remarcat că primarul, care putea fi identificat din pliantul în litigiu, nu fusese însă menționat pe nume. Acesta a fost doar criticat în ceea ce privește îndatoririle sale și nu au fost făcute afirmații de natură privată împotriva sa. Curtea a repetat că limitele criticii acceptabile sunt mai mari față de un politician decât față de o persoană particulară. Politicienii se deschid în mod inevitabil și cu bună știință unei examinări

riguroase a fiecărui cuvânt și faptă atât din partea jurnaliștilor, cât și a publicului larg și, prin urmare, trebuie să manifeste un grad mai mare de toleranță față de critică.

Dreptul la protecția reputației ca aspect legat de dreptul la respectarea vieții private

Personalități istorice

Dzhugashvili împotriva Rusiei

9 decembrie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea articolele publicate de ziarul *Novaya Gazeta* despre executarea prizonierilor de război polonezi la Katyń în 1940 și rolul pe care foștii lideri sovietici l-ar fi jucat în această tragedie. Reclamantul, nepotul fostului lider sovietic Iosif Stalin, a dat ziarul în judecată pentru insulte aduse bunicului său, fără succes. În fața Curții, acesta s-a plâns, în special, că Tribunalul din Moscova nu i-a protejat celebrul înaintaș de atacurile împotriva reputației.

Curtea de Justiție a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată, constatând că instanțele naționale au păstrat un echilibru just între dreptul la viață privată al reclamantului și libertatea de exprimare a jurnaliștilor. Reafirmând principiul potrivit căruia publicațiile care atacă reputația unui membru decedat al familiei unei persoane pot, în anumite circumstanțe, să afecteze viața privată și identitatea persoanei respective și, astfel, intră în domeniul de aplicare al art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, Curtea a făcut însă o distincție între calomnierea unei persoane private, a cărei reputație ca parte integrantă a reputației familiei acestora intră în domeniul de aplicare al art. 8, și critica legitimă a personalităților publice care se expun controlului publicului. În speță, Curtea a constatat, în special, că articolele din *Novaya Gazeta* făceau trimitere la un eveniment de importanță istorică semnificativă și că atât evenimentul, cât și personalitățile istorice implicate, precum bunicul reclamantului, rămân deschise controlului public și criticilor. De asemenea, a constatat că, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție Europene, instanțele din Rusia au păstrat un echilibru just între interesele concurente ale exprimării jurnalistice și dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private și a celei a bunicului acestuia.

Persoane arestate sau urmărite penal

White împotriva Suediei

19 septembrie 2006

Reclamantul – un personaj binecunoscut ale cărui presupuse activități ilegale fuseseră deja în atenția presei – s-au plâns că instanțele suedeze nu au asigurat o protecție adecvată numelui și reputației sale în urma publicării, de către cele două principale ziare cu ediții de seară din Suedia, a unei serii de articole în care reclamantul era acuzat de diverse infracțiuni, inclusiv de asasinarea în urmă cu zece ani a prim-ministrului suedez.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. A observat, în special, că, în seria de articole apărute, ziarele au făcut toate eforturile să prezinte o relatare a diverselor acuzații făcute într-un mod pe cât de posibil echilibrat și că jurnaliștii au acționat cu bună-credință. De asemenea, a considerat că instanțele suedeze au efectuat o analiză aprofundată a cauzei și au păstrat echilibrul între interesele concurente implicate. În speță, Curtea a constatat că instanțele interne au fost îndreptățite să constate că interesul public pentru publicarea informațiilor în cauză prima asupra dreptului reclamantului la protecția reputației. În consecință, statul suedez și-a îndeplinit toate obligațiile de a asigura o protecție adecvată a drepturilor reclamantului.

A. împotriva Norvegiei (nr. 28070/06)

9 aprilie 2009

Această cauză privea plângerea reclamantului despre rezultatul negativ al unui proces pentru calomnie îndreptat împotriva unui ziar, în urma publicării unui articol despre ancheta preliminară privind violul și uciderea a două fete (așa-numitul caz *Baneheia*) în 2000, care îl menționa ca fiind implicat. Reclamantul a fost interogat despre asasinarea celor două fete, dar a fost pus în libertate după 10 ore; doi alți bărbați au fost ulterior condamnați pentru crime.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că instanțele norvegiene nu au păstrat un echilibru just între libertatea de exprimare a ziarului și dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private. Curtea a considerat, în special, că relatarea știrilor a transmis în mod eronat ideea că existau fapte care indicau că reclamantul este cel suspectat. Deși nu s-a contestat faptul că presa are dreptul să furnizeze informații publicului, iar publicul are dreptul de a primi astfel de informații, aceste considerații nu justificau afirmațiile calomnioase formulate împotriva reclamantului și efectele negative pe care acesta le-a suferit. Astfel, reclamantul a fost hărțuit de jurnaliști pentru a obține de la el imagini și interviuri, în special, pe parcursul unei perioade din viața sa în care încerca să se reabiliteze și să se reintegreze în societate. Drept urmare a relațiilor jurnalistice, s-a aflat în imposibilitatea să-și mai continue munca, a fost forțat să-și părăsească locuința și s-a ajuns la excluderea sa socială. Publicațiile în cauză au adus astfel o grav atingere reputației și onoarei reclamantului și au produs prejudicii extrem de grave integrității morale și psihologice, precum și vieții private a acestuia.

Persoane particulare

Sanchez Cardenas împotriva Norvegiei

4 octombrie 2007

În 1995, reclamantul a divorțat de mama celor doi fii ai săi. În iunie 1997, s-a declanșat un litigiu legat de dreptul acestuia de a-și vizita copiii în urma acuzațiilor formulate de mamă la poliție, care îl acuza că ar fi abuzat sexual de unul dintre copii. Ancheta privind aceste afirmații a fost oprită în 1998. Reclamantul s-a plâns de caracterul inechitabil al unei hotărâri a Înaltei Curți din 2002 care îi refuza dreptul de a-și vizita copiii, susținând, în special, că un pasaj din hotărâre afirma că există suspiciunea că l-a abuzat pe fiul său. De asemenea, a afirmat că, după ce a fost etichetat drept persoană care comite abuzuri sexuale, a suferit de anxietate și depresie, fapt atestat de rapoarte medicale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că pasajul în litigiu din hotărârea Înaltei Curți nu a fost suficient motivat în raport cu circumstanțele și a fost disproporționat în raport cu scopul urmărit. În special, nu a fost clar motivul pentru care Înalta Curte a menționat că abuzul ar fi putut să fie săvârșit, confirmând astfel propriile sale suspiciuni că reclamantul a săvârșit o infracțiune gravă, dar a decis să nu aprofundeze această chestiune. În opinia Curții, instanța ar fi trebuit fie să trateze în întregime chestiunea abuzului sexual (și anume, examinând probele și ajungând la o concluzie motivată), fie să o lase la o parte. O astfel de hotărâre autoritară privind comportamentul acestuia l-a stigmatizat pe reclamant, a avut un impact major asupra onoarei și reputației sale și a adus atingere vieții sale private și de familie.

Polanco Torres și Movilla Polanco împotriva Spaniei

21 septembrie 2010

Reclamantele erau soția, respectiv fiica unui înalt magistrat decedat în 1998. Cauza privea un articol publicat în cotidianul național *El Mundo* în 1994 care îl acuza pe primul reclamant, pe baza declarațiilor unui fost contabil, de implicare în operațiuni ilegale cu o societate. Reclamantele susțineau că, pronunțându-se în favoarea *El Mundo*, instanțele spaniole le-au încălcat onoarea și buna reputație.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că Curtea Constituțională spaniolă a prezentat motive suficiente atunci când a constatat că dreptului ziarului național de a comunica informații trebuia să i se acorde o mai mare importanță decât dreptului reclamantelor la protecția reputației și că, în consecință, nu exista niciun motiv pentru a concluziona, în punerea în balanță a intereselor concurente, că Curtea Constituțională și-a depășit limitele marjei sale de apreciere. Curtea a observat, în special, că articolul în litigiu avea caracteristicile unei relatări neutre, conținând declarațiile fostului contabil, pe de o parte, și dezmințirea dată de soția judecătorului, pe de altă parte. În plus, publicarea unui articol nu putea fi împiedicată doar pentru că persoanele în cauză negau respectivele acuzații. De asemenea, era rezonabil ca un jurnalist să se bazeze pe sursele sale și să ia suficiente măsuri pentru a verifica afirmațiile conținute în articolul său.

Mikolajová împotriva Slovaciei

18 ianuarie 2011

În 2000, soțul reclamantei a depus o plângere la poliție susținând că aceasta l-a bătut și i-a produs răni. Cazul a fost, cu toate acestea, închis ulterior pentru că soțul nu a fost de acord cu declanșarea acțiunii penale împotriva acesteia. Reclamanta s-a plâns despre decizia luată de poliție care preciza că, deși ancheta a arătat că a săvârșit o infracțiune, urmărirea penală a încetat, întrucât partea vătămată nu a fost de acord să continue procedura. Reclamanta nu a aflat despre această decizie decât după un an și jumătate, atunci când o companie de asigurări de sănătate i-a menționat numele în cererea prin care i se solicita să plătească cheltuielile pentru tratamentul medical al soțului, în urma rănilor pe care aceasta i le-a provocat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că autoritățile slovace nu au păstrat un echilibru just între drepturile reclamantei în temeiul art. 8 și orice interese invocate de Guvern pentru a justifica condițiile termenii deciziei poliției și dezvăluirea acesteia unei terțe părți. Curtea a observat, în special, că decizia poliției fusese formulată ca o constatare de fapt, indicând astfel faptul că poliția o considera pe reclamantă vinovată de săvârșirea infracțiunii în cauză. Deși aceasta nu a fost niciodată acuzată de o infracțiune, reclamanta a fost totuși consemnată drept autoarea unei infracțiuni posibil pentru o perioadă nedeterminată, ceea ce a cauzat prejudicii reputației acesteia. În plus, Curtea nu ar putea decât să ia act de lipsa unor garanții procedurale pe care reclamanta nu le-a avut la dispoziție pentru a obține o retractare ulterioară sau o clarificare a deciziei în litigiu a poliției.

Ageyev împotriva Rusiei

18 aprilie 2013

În 2008, reclamantii, un cuplu căsătorit, au adoptat doi copii de vârste mici (un băiat și o fată). În martie 2009, în urma unui incident în urma căruia băiatul a suferit arsuri grave la domiciliu și a trebuit să meargă la spital pentru tratament, autoritățile au luat copiii în plasament, sub suspiciunea săvârșirii de rele tratamente. Mama s-a plâns, în special, de faptul că instanțele din Rusia nu i-au protejat reputația în procesul de calomnie pe care l-a intentat în ceea ce privește anumite relatări mass-media care descriau pretinsele rele tratamente aplicate fiului său.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, având în vedere că instanțele din Rusia nu au protejat dreptul la reputație al mamei în procesul de calomnie intentat împotriva companiei media în cauză, întrucât nu a fost convinsă că motivele invocate de instanțele judecătorești în ceea ce privește protecția libertății de exprimare a companiei media ar fi primat față de dreptul mamei de a-i fi protejată reputația și dreptul la prezumția de nevinovăție. În special, nu a rezultat că instanțele interne ar fi acordat vreo importanță dreptului la prezumția de nevinovăție în procesul de calomnie. Nici nu au examinat cu atenție dacă jurnaliștii au acționat cu bună-credință și au furnizat informații credibile și exacte, conforme cu etica jurnalismului. În plus, deși niciun element din dosar nu sugerează că jurnaliștii nu au acționat cu bună-credință, aceștia nu au luat în mod evident măsurile necesare pentru a

relata incidentul într-un mod obiectiv și riguros, încercând, în schimb, fie să exagereze, fie să simplifice excesiv realitatea.

Popovski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei

31 octombrie 2013

Această cauză privea un articol despre reclamant, publicat într-un cotidian, care sugera că a furat un tractor, precum și procesul pentru calomnie care a urmat. Reclamantul s-a plâns, în special, că neasigurând participarea la proces a persoanelor despre care a susținut că l-au calomniat, instanțele naționale nu i-au protejat reputația, care i-a fost semnificativ afectată de articolul în cauză.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că modul în care mecanismul de drept penal a fost pus în aplicare în cazul reclamantului a fost deficitar într-atât încât să constituie o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului pârât în temeiul art. 8 de a asigura respectarea efectivă a vieții private a reclamantului, în special, a dreptului acestuia la respectarea reputației.

Putistin împotriva Ucrainei

21 noiembrie 2013

Această cauză privea un articol scris despre legendarul „Meci al morții” dintre fotbaliști ucraineni și membri ai Luftwaffe germane din 1942, la Kiev. Reclamantul susținea că articolul îi discredita tatăl, care participase la meci, întrucât sugera că fusese colaboraționist. A susținut că, respingându-i cererile ca articolul să fie rectificat, instanțele ucrainene nu au protejat reputația sa și a familiei sale.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că instanțele ucrainene au păstrat un echilibru just între dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private și dreptul ziarului și al jurnalistei la libertatea de exprimare. Curtea a observat, în special, că instanțelor li se poate uneori solicita să protejeze reputația persoanei decedate. De asemenea, a admis că reputația unui membru decedat al familiei unei persoane ar putea afecta viața privată și identitatea persoanei respective și, prin urmare, să intre în domeniul de aplicare al art. 8. Cu toate acestea, în speță, reclamantul a fost doar puțin afectat de articolul publicat, întrucât articolul nu menționa numele tatălui său și nu făcea în mod direct acuzația că tatăl său fusese colaboraționist.

Jelševar și alții împotriva Sloveniei

11 martie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza avea ca obiect plângerea a patru reclamante privind faptul că reputația le-a fost afectată în urma publicării unei cărți care descria viața unui personaj fictiv a cărui poveste fusese inspirată de mama lor, decedată. S-au plâns, în special, de faptul că instanța constituțională nu a păstrat un echilibru just între propriul lor drept la respectarea vieții private și de familie și dreptul la libertatea de exprimare al autorului.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție ca fiind vădit nefondată, considerând că reputația reclamantelor nu a fost grav afectată în speță. A considerat, în special, că abordarea urmată de instanțele slovene – care a constatat în a evalua dacă povestea ar fi fost percepută ca fiind reală sau ofensatoare de cititorul mediu – a fost rezonabilă și în concordanță cu propria jurisprudență. Prin urmare, a concluzionat că s-a păstrat un echilibru just între interesele concurente în aflate în joc, și anume între dreptului reclamantelor la respectarea vieții private și de familie și dreptul autorului la libertatea de exprimare.

Sõro împotriva Estoniei

3 septembrie 2015

Această cauză avea ca obiect plângerea reclamantului privind faptul că informațiile privind meseria sa de șofer, în timpul epocii sovietice, în cadrul Comitetului Securității Statului din URSS (KGB), fuseseră publicate în Monitorul Oficial al Estoniei în 2004.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. A observat, în special, că publicarea de informații despre meseria de șofer în

cadrul KGB a reclamantului i-a afectat reputația și, prin urmare, a constituit o ingerință în dreptul acestuia la respectarea vieții private. Ingerința – care a avut la bază Legea privind dezvăluirea de informații publice – era cu siguranță legală și urmarea un scop legitim în sensul art. 8, și anume protecția securității naționale și a securității publice, prevenirea dezordinii publice și protecția drepturilor și libertăților altora. Cu toate acestea, Curtea a constatat că, în cazul reclamantului, măsura a fost disproporționată în raport cu scopul urmărit. În această privință, a arătat că, în temeiul legislației naționale relevante, informații despre toți angajații fostelor servicii de securitate – inclusiv șoferii, precum în cazul reclamantului – au fost publicate indiferent de funcția specifică pe care o ocupaseră. În speță, deși Legea privind dezvăluirea de informații publice nu impunea în sine nicio restricție în ceea ce privește meseria reclamantului, potrivit afirmațiilor acestuia, fusese denigrat de colegii săi și obligat să renunțe la locul său de muncă. Deși un astfel de rezultat nu era urmărit de legea respectivă, acesta demonstra totuși cât de gravă fusese ingerința în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private.

Profesioniști

Oameni de afaceri

Pipi împotriva Turciei

12 mai 2009 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul din această cauză, om de afaceri, s-a plâns despre un articol de presă și o emisiune televizată care i-au afectat reputația. A susținut, în special, că transmiterea informațiilor în cauză au constituit o ingerință nejustificată în dreptul său la respectarea vieții private, în special în măsura în care comentariile nu reflectau realitatea și nu prezentau niciun interes pentru opinia publică.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată. În ceea ce privește articolul și emisiunea contestate, Curtea a observat, că acestea comunicaseră o serie de speculații pe baza unui fapt juridic, prezentat sub formă de zvon, în condiții tipice pentru mass-media în cauză, dar că informațiile nu se referiseră la detalii pur personale despre viața reclamantului și nu erau rezultatul unei intruziuni intolerabile și continue în viața acestuia. Astfel de informații nu ar fi putut așadar să constituie, pentru viața privată a reclamantului, o ingerință de o asemenea gravitate încât integritatea sa personală să fie pusă în pericol, și doar reputația sa ar fi putut fi afectată. Examinând poziția adoptată de instanțele din Turcia cu privire la aspectul respectiv, Curtea a constatat că nu exista niciun element care să sugereze că acestea își depășiseră marja de apreciere atunci când au nuanțat ponderea acordată dreptului reclamantului la protecția vieții sale private în sensul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, atunci când au pus-o în balanță în raport cu interesele concurente ale mass-media, în lumina art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție.

Medici și lucrători din domeniul sănătății

Fürst-Pfeifer împotriva Austriei

17 mai 2016

Reclamanta din această cauză, psihiatru, s-a plâns despre faptul că instanțele austriece nu i-au protejat reputația împotriva declarațiilor calomnioase făcute într-un articol în ziar unde se afirma că aceasta suferă de probleme psihologice, cum ar fi schimbări de dispoziție și atacuri de panică, dar a lucrat ca expert desemnat de instanță pentru mulți ani.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că instanțele austriece au menținut un echilibru just între interesele concurente în speță.

Jurnaliști

Pfeifer împotriva Austriei

15 noiembrie 2007

Redactor-șef al revistei oficiale a comunității evreiești din Viena, reclamantul a publicat un comentariu în care critica în termeni duri un profesor care scrisese un articol care susținea că evreii au declarat război Germaniei în 1933 și banaliza crimele regimului nazist. A fost pusă în mișcare acțiunea penală împotriva profesorului, care s-a sinucis cu puțin timp înainte de data prevăzută pentru procesul său. Reclamantul a susținut că instanțele austriece nu i-au protejat reputația împotriva declarațiilor calomnioase făcute de redactorul-șef al unei alte reviste, care afirmase, în special, că reclamantul și alte persoane l-au împins pe profesor să se sinucidă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, întrucât nu a fost convinsă că motivele invocate de instanțele austriece pentru protejarea libertății de exprimare primau față de dreptul reclamantului la protecția reputației sale. A observat, în special, că, fie și în contextul unei dezbateri publice, reputația unei persoane face parte din identitatea sa personală și integritatea psihologică și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare al „vieții private” a acesteia. Instanțele interne au considerat că declarația în litigiu era o judecată de valoare cu o bază faptică suficientă pentru a nu fi considerată calomnioasă. Curtea nu a fost convinsă de o astfel de apreciere, întrucât declarația stabilea în mod clar o legătură causală între acțiunile reclamantului și sinuciderea profesorului. O astfel de legătură nu era un subiect de speculație, ci un fapt care trebuia probat și pentru care nu fusese oferită nicio dovadă a existenței sale. În plus, deși era adevărat că declarațiile care șocau sau erau ofensatoare erau protejate de dreptul la libertatea de exprimare, declarația depășise în acest caz limitele acceptabilului acuzându-l pe reclamant de acte echivalente cu un comportament infracțional, întrucât se susținea că reclamantul l-ar fi împins în cele din urmă pe profesor la sinucidere.

Sipoș împotriva României

3 mai 2011

Această cauză avea ca obiect un comunicat de presă publicat de conducerea televiziunii publice române după ce a înlăturat-o pe reclamantă dintr-o emisiune pe care o producea și o prezenta. Reclamanta a susținut că respectivul comunicat de presă i-a încălcat dreptul la reputație și ar fi trebuit să fie condamnat de instanțele din România.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că afirmațiile contestate de reclamantă au depășit limita acceptabilă și că instanțele din România nu au menținut un echilibru just între dreptul la protecția reputației acesteia și libertatea de exprimare protejată de art. 10 din Convenție.

Cerere pendinte

Khadija Ismayilova împotriva Azerbaidjanului (nr. 35283/14)

Cerere comunicată guvernului azer la 7 ianuarie 2016

Judecători

Özpınar împotriva Turciei

19 octombrie 2010

Reclamanta a fost revocată din funcția de judecător printr-o decizie a Consiliului Suprem al Magistraturii, în urma unei anchete disciplinare privind, printre altele, pretinsele sale relații apropiate cu mai mulți bărbați, ținuta și întârzierile sale repetate la muncă. Reclamanta a susținut, în special, că a fost concediată pe baza unor zvonuri și acuzații care îi afectau onoarea și reputația.

Curtea a observat că decizia de a o revoca pe reclamantă din funcție era direct legată de comportamentul acesteia, atât profesional, cât și privat. În plus, reputația sa a fost afectată. A existat așadar o ingerință în dreptul acesteia la respectarea vieții sale private,

și se putea considera că ingerința a avut un scop legitim, în raport cu obligația judecătorilor să dea dovadă de reținere pentru a-și păstra independența și autoritatea deciziilor lor. Constatând că, în speță, ingerința în viața privată a reclamantei nu a fost proporțională cu scopul legitim urmărit, Curtea a reținut că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Desigur, a observat Curtea, obligațiile etice a judecătorilor pot aduce atingere vieții lor private atunci când conduita lor afectează imaginea sau reputația sistemului judiciar. Cu toate acestea, reclamanta era totuși o persoană privată care avea dreptul la protecția oferită de art. 8 și, chiar dacă anumite aspecte ale conduitei reproșate acesteia ar fi putut justifica revocarea sa din funcție, ancheta nu a fundamentat aceste acuzații și a luat în considerare numeroase acțiuni care nu aveau legătură cu activitatea profesională a acesteia.

Oleksandr Volkov împotriva Ucrainei

9 ianuarie 2013

Această cauză privea revocarea unui judecător de la Curtea Supremă. Reclamantul s-a plâns, în special, că revocarea sa din funcția de judecător a constituit o ingerință în viața sa privată și profesională.

Curtea a observat, în special, că revocarea reclamantului din funcția de judecător i-a afectat o mare parte din relațiile sale cu alte persoane, inclusiv relațiile cu caracter profesional. De asemenea, a avut impact asupra „sferei private” a acestuia, deoarece pierderea locului de muncă trebuie să fi avut consecințe semnificative asupra bunăstării materiale a reclamantului și a familiei sale. În plus, motivul eliberării din funcție a reclamantului, și anume încălcarea jurământului depus la numirea în funcție, sugera faptul că reputația sa profesională a fost afectată. A rezultat că revocarea din funcție a reclamantului a constituit o ingerință în dreptul acestuia la respectarea vieții private în sensul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. În cazul reclamantului, Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8**, reținând că ingerința în dreptul său la respectarea vieții private a fost nelegală: ingerința nu a fost compatibilă cu dreptul intern și, în plus, dreptul intern aplicabil nu a îndeplinit condițiile de previzibilitate și de furnizare a unei protecții adecvate împotriva arbitrarului.

Avocați

Wegrzynowski și Smolczewski împotriva Poloniei

16 iulie 2013

Această cauză avea ca obiect plângerea a doi avocați privind faptul că un articol de ziar care le-a prejudiciat reputația — și despre care instanțele poloneze, în procesele de calomnie anterioare, au hotărât că se bazase pe informații insuficiente și le-a încălcat drepturile — a rămas accesibil publicului pe site-ul internet al ziarului.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție în ceea ce privește cel de-al doilea reclamant, constatând că instanțele poloneze au păstrat un echilibru just între dreptul publicului de a avea acces la informații, pe de o parte, și dreptul reclamantului de a avea reputația protejată, pe de altă parte. A considerat, în special, că îndepărtarea completă a articolului contestat din arhiva ziarului ar fi fost disproporționată; în același timp, reclamantul nu a solicitat să fie inclusă în articolul online o trimitere la hotărârile pronunțate în favoarea sa. În continuare, Curtea a declarat plângerea primului reclamant **inadmisibilă**, întrucât acesta nu a depus plângerea în termenul stabilit de șase luni de la decizia definitivă a instanțelor poloneze.

Jankauskas împotriva Lituaniei (nr. 2) și Lekavičienė împotriva Lituaniei

27 iunie 2017

Aceste cauze priveau refuzul baroului lituanian de a-i include pe cei doi reclamanti pe tabloul de avocați. Reclamantul din prima cauză a fost radiat din lista avocaților stagiați, după ce s-a aflat că acesta ar fi omis să declare o condamnare anterioară în cererea sa de înscriere pe tablou. Reclamantei din a doua cauză i s-a refuzat reînscriserea pe tabloul avocaților definitiv, pe motiv că fusese în trecut condamnată pentru fraudarea sistemului

de asistență juridică finanțat din fonduri publice. Ambii reclamanti s-au plâns că interzicerea dreptului lor de a practica avocatura le-a încălcat dreptul la viață privată.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Curtea a evaluat, în special, excluderea reclamanților de pe tabloul de avocați ca o ingerință în dreptul la respectarea vieții private, în măsura în care trebuie să le fi afectat reputația și relațiile profesionale. Cu toate acestea, constatările autorităților interne – potrivit cărora reclamanții nu prezentau un grad de moralitate suficient de ridicat – au fost conforme cu dreptul intern și nu au fost nerezonabile în circumstanțele cauzelor. Ingerința în viețile private ale reclamanților a fost prin urmare justificată, cu scopul de a proteja drepturile altora prin asigurarea unei bune și corecte funcționări a sistemului judiciar.

Polițiști

Kyriakides împotriva Ciprului și Taliadorou și Stylianou împotriva Ciprului

16 octombrie 2008

Reclamanții erau pensionari ai poliției cipriote, în cadrul căreia aveau grad de ofițeri superiori. Cauzele priveau anularea de către Curtea Supremă din Cipru a despăgubirilor pentru prejudiciul adus integrității morale și reputației lor în urma unor acuzații de tortură. Reclamanții, care au fost concediați din forțele de poliție printr-o decizie care a fost relatată pe larg în presă, au fost ulterior reîncadrați pe fostele lor posturi.

În ambele cauze, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție. Deși nu era rolul Curții să interpreteze dispoziția constituțională în temeiul căreia reclamanții au solicitat repararea prejudiciului adus integrității și reputației lor, Curtea a constatat că Curtea Supremă cipriotă nu a prezentat o explicație adecvată pentru anularea deciziei de acordare de daune morale și a observat că lipsa unei evaluări cuprinzătoare în ceea ce privește o problemă care afecta drepturile reclamanților nu a fost conformă cu marja de apreciere acceptabilă oferită de art. 8. Prin urmare, statul a încălcat obligațiile procedurale care îi reveneau în speță.

Profesori și conferențieri universitari

Ion Cârstea împotriva României

28 octombrie 2014

Această cauză avea ca obiect publicarea într-un ziar local a unui articol despre reclamant, profesor universitar, care descria în detaliu un incident din viața sexuală a acestuia produs cu 19 ani în urmă și care îl acuza de corupție, șantaj, abuz sexual de minori și comportament sexual deviant. Reclamantul a susținut că instanțele interne nu i-au protejat reputația în urma publicării articolului și a imaginilor care îl însoțeau. A susținut, în special, că instanțele nu au verificat, atunci când i-au examinat plângerea, veritatea faptelor conținute în articol.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că instanțele din România nu au păstrat un echilibru just între libertatea de exprimare a jurnalistului și dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private. În special, nu exista nicio îndoială că articolul în litigiu și fotografiile care îl însoțeau i-au prejudiciat grav onoarea și reputația și au fost dăunătoare pentru integritatea psihică și viața privată a acestuia. De asemenea, Curtea nu a avut convingerea că instanțele naționale au acordat importanța necesară întrebărilor dacă articolul a contribuit la o dezbatere de interes general și dacă reclamantul trebuia să fie considerat personalitate publică.

Personalități publice sau politice

Petrina împotriva României

14 octombrie 2008

Reclamantul, politician, a fost acuzat că fusese agent al Securității în cadrul unei emisiuni televizate despre un proiect de lege privind accesul la informațiile stocate în arhivele fostelor servicii de securitate ale statului („Securitatea”) și în două articole

publicate ulterior într-o revistă de satiră. Reclamantul a depus două plângeri penale împotriva jurnaliștilor în cauză pentru insultă și calomnie. După achitarea jurnaliștilor de către instanțele interne, reclamantul s-a plâns că dreptul său la respectarea onoarei și reputației i-a fost încălcat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, întrucât nu a fost convinsă că motivele invocate de instanțele din România pentru protejarea libertății de exprimare erau suficiente pentru a prima față de reputația reclamantului. În consecință, nu au păstrat un echilibru just între interesele concurente aflate în joc. Curtea a observat, în special, că, în ciuda caracterului satiric al revistei, articolele în cauză erau de natură să jignească reclamantul, întrucât nu exista nicio dovadă a apartenenței acestuia la Securitate. În plus, afirmațiile în litigiu făceau acuzații care vizau direct persoana reclamantului, nu capacitatea sa profesională. În consecință, acesta nu era cazul unor jurnaliști care să fi recurs la doza de exagerare sau de provocare care le era permisă în contextul libertății presei. În plus, în opinia Curții, afirmațiile ziariștilor au depășit limitele acceptabilului, acuzându-l pe reclamant că a aparținut unei grupări care utiliza represiunea și teroarea pentru a servi vechiului regim drept instrument al poliției politice. În plus, nu exista niciun cadru legislativ la acea vreme care să permită accesul public la dosarele Securității, situație care nu i se putea reproșa reclamantului.

Karakó împotriva Ungariei

28 aprilie 2009

Membru al Parlamentului European, reclamantul s-a plâns de faptul că autoritățile maghiare nu i-au protejat dreptul la viață privată refuzând să reacționeze la plângerea sa penală împotriva unui alt politician care, în timpul alegerilor parlamentare din 2002, a distribuit un pliant care conținea critici legate de comportamentul reclamantului față de deciziile importante din județul său.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că afirmațiile negative în litigiu, formulate împotriva reclamantului de către un alt politician, erau compatibile cu dreptul intern și Convenția. Reclamantul nu a reușit să demonstreze că afirmațiile publicate care aparent i-au știrbit reputația au produs prejudicii atât de grave vieții sale private încât integritatea sa personală să fi fost subminată. Doar reputația sa a fost în joc. În cazul în care instanțele interne i-ar fi impus o sancțiune respectivului politician doar pentru afirmațiile făcute în pliant, ar fi restricționat în mod nejustificat libertatea de exprimare a acestuia, ceea ce ar fi condus la o încălcare a drepturilor acestuia în temeiul art. 10 (libertatea de exprimare) din Convenție.

Petrenco împotriva Republicii Moldova

30 martie 2010

La momentul faptelor, reclamantul era președintele Asociației Istoricilor din Republica Moldova și profesor universitar. Acesta s-a plâns că i-a fost afectată reputația drept urmare a publicării, în aprilie 2002, a unor afirmații în ziarul oficial al guvernului moldovean care sugerau că a colaborat cu KGB.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că motivele invocate de instanțele moldovenești pentru a proteja dreptul la libertatea de exprimare al ziarului și autorul articolului în litigiu erau insuficiente pentru a prima față de dreptul la respectarea reputației al reclamantului. Curtea a observat, în special, că articolul a fost publicat în contextul unei dezbateri animate de mare interes public și că reclamantul, care era o personalitate publică, avea obligația să tolereze un control și critici publice mai mari decât dacă ar fi fost o persoană particulară. Prin urmare, tonul general al articolului și limbajul ofensator nu au constituit în sine o încălcare a dreptului reclamantului la respectarea reputației sale. Cu toate acestea, sugerând că reclamantul a colaborat cu KGB ca și când ar fi fost un fapt stabilit, în măsura în care nu era decât o simplă speculație din partea autorului, articolul a depășit limitele unor comentarii acceptabile în contextul unei dezbateri de interes general.

Hoon împotriva Regatului Unit

13 noiembrie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea anchetarea de către autoritățile parlamentare a reclamantului, fost ministru din guvern, după ce acesta a fost implicat într-o operațiune sub acoperire de „prindere în flagrant” realizată de un jurnalist care poza în potențial om de afaceri. În cursul flagrantului, reclamantul a fost înregistrat declarând că era dispus să se folosească de cunoștințele și contactele obținute în timpul mandatului său de ministru și de consilier special al Secretarului General al NATO în schimbul unei recompense financiare. Detalii au fost publicate ulterior de un ziar și difuzate într-un documentar televizat. În urma unei plângeri formale din partea unui membru al opoziției parlamentare, Comisarul parlamentar pentru standarde a emis un raport în care a constatat că reclamantul a încălcat codul de conduită al membrilor Parlamentului și a discreditat Parlamentul. Reclamantul s-a plâns, în special, despre deciziile larg mediatizate luate de comisar împotriva sa, astfel cum fuseseră ele aprobate de Comitetul pentru standarde și privilegii și de Camera Comunelor.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă**. În ceea ce privește critica reclamantului în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, a fost convinsă că ingerința în viața privată a reclamantului, adică prejudiciul cauzat reputației sale de anchetă și de raport, au fost proporționale cu interesul publicului de a fi la curent cu această procedură și cu soluționarea acesteia. În special, Curtea a constatat, în speță, că nivelul redus de protecție juridică al dreptului la reputație rezultat din norma imunității parlamentare în temeiul dreptului britanic este similar și reflectă normele general recunoscute din statele contractante, Consiliul Europei și Uniunea Europeană și nu poate fi privit, în principiu, ca o restricție disproporționată a dreptului la respectarea vieții private. În orice caz, faptele privind ingerința erau deja în domeniul public ca urmare a articolului din ziar și a programului televizat, iar reclamantul putea contesta susținerile de fapt prin introducerea unei acțiuni împotriva ziarului sau companiei de televiziune. Curtea a respins totodată plângerea reclamantului în temeiul art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, constatând că dezbaterile parlamentare în cauză nu atrăgeau aplicarea dreptului la apărare, întrucât nu au determinat și nici nu au dat naștere unui litigiu în ceea ce privește drepturile civile ale reclamantului.

Rubio Dosamantes împotriva Spaniei

21 februarie 2017

Reclamanta, o cântăreață pop mexicană bine cunoscută în Spania sub numele Paulina Rubio, s-a plâns de comentariile făcute în cadrul diferitelor programe de televiziune despre viața sa privată. A susținut că reputația și viața privată i-au fost afectate de aceste comentarii.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că, având în vedere marja de apreciere acordată autorităților în ceea ce privește punerea în balanță a diferitelor interese, acestea nu și-au îndeplinit obligațiile pozitive de a asigura protecția vieții private a reclamantei. Curtea a observat, în special, că faima reclamantei în lumea muzicii nu însemna că activitățile sau comportamentul său în viața privată trebuie considerat ca încadrându-se în mod necesar în aria interesului public. Faptul că aceasta ar fi beneficiat de pe urma atenției mass-media nu autoriza canalele de televiziune să difuzeze comentarii neverificate despre viața ei privată. În această hotărâre, Curtea a reiterat totodată că anumitor evenimente din viața privată și de familie li se acordă o protecție deosebită, în special, în temeiul art. 8 din Convenție, ceea ce înseamnă că jurnaliștii trebuie să dea dovadă de prudență și precauție atunci când vorbesc despre ele. Astfel, răspândirea de zvonuri neverificate sau difuzarea nelimitată de comentarii aleatorii cu privire la orice aspect posibil al vieții de zi cu zi a unei persoane nu poate fi văzută ca inofensivă. În sfârșit, Curtea a constatat că autoritățile naționale ar fi trebuit să evalueze programele de televiziune în cauză, să facă o diferențiere între ele și să pună în balanță acele aspecte care erau parte intimă din viața privată a reclamantei și cele care ar fi putut avea un interes public legitim.

Haupt împotriva Austriei

2 mai 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Într-un episod al emisiunii de comedie satirică *Das Letze der Woche* (care a fost difuzat în septembrie 2003), gazda emisiunii a sugerat că reclamantul — care fusese președinte al Partidului Libertății din Austria între 2002 și 2004 și Vicecancelar al Guvernului Federal în perioada cuprinsă între lunile februarie și octombrie 2003 – era „de regulă înconjurat de mici șoricei maronii”. Această afirmație a fost considerată o aluzie la neonaziști. Reclamantul a intentat proces în Austria împotriva ATV, societatea de televiziune care difuza programul. Deși pretențiile sale au avut inițial succes în perioada 2004-2005, cauza a fost în cele din urmă respinsă, după ce Curtea Supremă a redeschis procedura în 2009. Reclamantul s-a plâns că, respingându-i pretențiile, instanțele austriece i-au încălcat dreptul la protecția reputației.

Curtea a declarat plângerea **inadmisibilă** ca fiind în mod vădit nefondată, constatând că instanțele austriece au păstrat un echilibru just între dreptul reclamantului la protecția reputației și dreptul la libertatea de exprimare al ATV. În special, Curtea a constatat că trimiterea la „șoarecii maronii” din preajma reclamantului nu a constituit o critică cu caracter personal adusă acestuia. În schimb, reprezenta o critica politică a atitudinii față de alți membri ai partidului său. Această judecată de valoare satirică avea o bază faptică suficientă, având în vedere diferitele declarații problematice făcute de politicieni din Partidul Libertății din Austria, care au fost consemnate de instanțele austriece. De asemenea, Curtea a declarat **inadmisibilă** plângerea reclamantului potrivit căreia procedura legată de cererea de despăgubire a depășit termenul rezonabil și plângerea potrivit căreia redeschiderea procedurii i-a încălcat dreptul de proprietate.

Egill Einarsson împotriva Islandei

7 noiembrie 2017

Cauza avea ca obiect plângerea unui blogger binecunoscut împotriva unei decizii a Curții Supreme, prin care s-a hotărât că acesta nu a fost calomniat prin folosirea, într-o postare pe Instagram, a cuvintelor „Te sparg, violator amărât”. Anterior, procurorii renunțaseră la acuzațiile de viol și de săvârșirea de infracțiuni sexuale împotriva sa. Reclamantul s-a plâns că, în urma hotărârii Curții Supreme, oricine îl putea numi violator, fără să fi fost trimis în judecată ori condamnat pentru asemenea infracțiune și fără să poată să se apere.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că, per ansamblu, instanțele interne nu au păstrat un echilibru just între dreptul reclamantului la respectarea vieții private conform art. 8 și dreptul la libertatea de exprimare conform art. 10 a persoanei care a postat. S-a considerat că instanțele interne nu au luat suficient în considerare faptul că afirmațiile, în special cuvântul „violator”, a fost au fost postate doar după o săptămână după ce procurorii încetaseră urmărirea penală împotriva reclamantului pentru săvârșirea de infracțiuni sexuale. În continuare, instanțele nu au explicat într-un mod suficient în contextul speței justificarea pentru concluzia că afirmația „violator” poate fi folosită ca judecată de valoare. De asemenea, Curtea subliniază că art. 8 din Convenție trebuie interpretat în sensul că persoanele publice ce au inițiat o dezbatere încinsă nu trebuie să tolereze acuzația de fapte penale violente fără ca afirmațiile respective să fie susținute prin probe.

A se vedea, de asemenea, recent:

Tamiz împotriva Regatului Unit

19 septembrie 2017 (decizie privind admisibilitatea)

Faludy-Kovács împotriva Ungariei

23 ianuarie 2018²

² Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

Cerere pendinte

Mas Gavarró împotriva Spaniei (nr. 26111/15)

Cerere comunicată guvernului spaniol la 14 decembrie 2015

Această cauză avea ca obiect publicarea unui număr de articole în *El Mundo* care, potrivit susținerilor reclamantului - președintele Guvernului Comunității Autonome Catalonia (*Generalitat de Catalunya*) la momentul respectiv -, i-au încălcat dreptul la reputație.

Curtea a comunicat cererea și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție.

Contact media:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08